

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

26 КРАСАВІКА 2007 г.
ЧАЦВЕР

№№ 77-78 (25942-25943)

Кошт 400 рублёў

ВЫДАЕЦЦА 3 9 ЖНІўНЯ 1917 г.

ЧАРНОБЫЛЮ

ВЫПУСК № 1 (2) Чытайце на 3-6 стар.

Парламенцкі дзёнік

Дзіцячыя дапамогі павялічацца

Учора дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі прынялі ў першым чытанні законапраект «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб дзяржаўных дапамогах сем'ям, што выхоўваюць дзяцей».

У якасці меры па ўзмацненню матэрыяльнай падтрымкі сем'яў, што выхоўваюць дзяцей, паведамліў міністр працы і сацыяльнай абароны Уладзімір Патупчык, законапраект прадугледжвае павелічэнне памераў аднаразовай дапамогі ў сувязі з нараджэннем дзіцяці, а таксама дапамогі па доглядзе за дзіцяці ў ўзросце да трох гадоў. Сённяшні памер аднаразовай дапамогі адпавядае двум бюджетам пражытоковага мінімуму пры нараджэнні першага і другога дзіцяці і тром бюджэтам — пры нараджэнні трэцяга і наступных. У грашовым выглядзе гэта 341 і 511 тысяч рублёў адпаведна. Памер жа дапамогі па доглядзе дзіцяці цяпер складае 65 працэнтаў бюджэту пражытоковага мінімуму, або 110 тысяч рублёў. Законапраект, які дэпутаты прынялі ў першым чытанні, пранаоўвае наступныя лічбы: памер аднаразовай дапамогі пры нараджэнні першага дзіцяці павялічацца да пяці бюджэтных пражытоковага мінімуму, пры нараджэнні другога і наступных дзяцей — да сямі бюджэтных, памер дапамогі па доглядзе дзіцяці ў ўзросце да трох гадоў — да 80 працэнтаў бюджэту. У дзеючым цэнах гэта будзе 852, 1193 і 136 тысяч рублёў адпаведна. Пры гэтым, падкрэсліў У. Патупчык, павелічэнне памераў дапамогі па доглядзе дзіцяці ў ўзросце да трох гадоў у нашай краіне здзяйсняецца пэўна. І з пачатку 2009 года ён павінен быць павялічаны да бюджэту пражытоковага мінімуму, што прадугледжана праграмай «Дзеці Беларусі».

Шэраг нормаў законапраекта накіраваны на павелічэнне матэрыяльнай дапамогі асобным катэго-

рыям сем'яў. У прыватнасці, няпоўна-на-сям'яў, у якой бацькі маюць І ці ІІ ступень інваліднасці, будзе мець права на дапамогу на дзяцей ва ўзросце больш за тры гады ў поўным памеры незалежна ад сукупнага даходу на члена сем'і. Праект таксама прадугледжвае магчымасць устаўнаўлення надбавкі да дапамогі на дзяцей ва ўзросце да аднаго з паловаў года ў памеры 75 працэнтаў разведзеным жанчынам, калі бацька ўхіляецца ад платы аліментнаў. Па дзеючаму заканадаўству гэта норма датычыцца толькі адзіночых маці, разведзеныя атрымліваюць надбавку ў 40 працэнтаў.

Законапраект ліквідуе дыферэнцыяцыю памеру дапамогі жанчынам, якія сталі на ўлік у дзяржаўнай устаноўе аховы здароўя да 12-тыднёвага тэрміну цяжарнасці, а таксама устаўнаўляе яго ў памеры бюджэту пражытоковага мінімуму для ўсіх маці, незалежна ад чарговасці нараджэння дзіцяці.

Змяненні і падыходы ў вызначэнні права на дапамогу па доглядзе дзіцяці ў ўзросце да пяці гадоў пры яго стацыянарным лячэнні. У прыватнасці, адзін з бацькоў зможа знаходзіцца з дзіцем у бальніцы з выплатай дапамогі за ўвесь перыяд стацыянарнага лячэння. Цяпер жа такое права прадстаўляецца толькі на падставе заключенага ўрача аб неабходнасці дадатковага догляду.

На заканадаўчым узроўні таксама замацоўваецца норма, якая дае права на атрыманне дапамогі па доглядзе дзіцяці ў ўзросце да трох гадоў у поўным памеры асобам, якія працуюць на умовах няпоўнапрацоўнага дня (не больш за палову месячнай нормы), і жанчын, якія працягваюць навучанне на дзёняй форме ў прафесійна-тэхнічных, сярэдніх спецыяльных і вышэйшых навучальных устаноўках.

Рэалізацыя палажэнняў законапраекта, адзначыў У. Патупчык, патрабуе вызначэння дадатковых сродкаў у памеры 169,2 млрд рублёў.

За жыхарамі аграгарадкаў захавваюцца льготы выскоўцаў

Апраду ў двух чытаннях прынялі ўчора дэпутаты ніжняй палаты Беларускага парламента законапраект «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб адміністрацыйна-тэрытарыяльным дзяленні і парадку вырашэння пытанняў адміністрацыйна-тэрытарыяльнага ўладкавання Рэспублікі Беларусь».

Законапраект датычыцца такіх населеных пунктаў, як аграгарадкі. Як вядома, да прынцыпа прэзідэнцкага ўказа тэрмін «аграгарадок» у заканадаўстве наогул не прымяняўся. У адпаведнасці з законам, да катэгорыі сельскіх населеных пунктаў аднесены ўсе населеныя пункты, акрамя гарадоў і пасёлкаў гарадскога тыпу. Таму, з мэтай захавання льгот і гарантый, якія прадугледжаны для жыхароў сельскай мясцовасці, у законапраекце пранаоўваецца аднесці аграгарадкі таксама да катэгорыі сельскіх населеных пунктаў.

Як адзначыў міністр сельскай гаспадаркі і харчавання Леанід Русак, для фарміравання аграгарадкаў Дзяржаўная праграма адраджэння і развіцця вёскі на 2005—

2010 гады прадугледжвае ўдасканаленне тэрытарыяльнай структуры сельскіх Саветаў. У сувязі з гэтым законапраект вызначае, што пры знаходжанні аграгарадка ў межах тэрыторыі сельсавета адміністрацыйны цэнтр Савета павінен знаходзіцца менавіта ў аграгарадку. Калі ж на тэрыторыі сельсавета будзе знаходзіцца два і больш аграгарадкаў, адміністрацыйны цэнтр Савета будзе вызначаны ў адным з іх у адпаведнасці з разлікам раённага Савета дэпутатаў.

Акрамя таго, законапраект вызначае парадак аднясення аграгарадкаў да катэгорыі сельскіх населеных пунктаў. Так, раённы Савет дэпутатаў будзе ўносіць у абласны Саветы прапановы па пераўтварэнню сельскіх населеных пунктаў ў аграгарадкі. Абласны Саветы на падставе гэтых прапановаў уносіць прапановы ўжо ў Савет Міністраў. Апошні дае згоду на пераўтварэнне.

Дарчы, да 2010 года ў аграгарадкі прадугледжваецца пераўтварыць 1481 населены пункт.

Сяргей КАРАЛЕВІЧ.

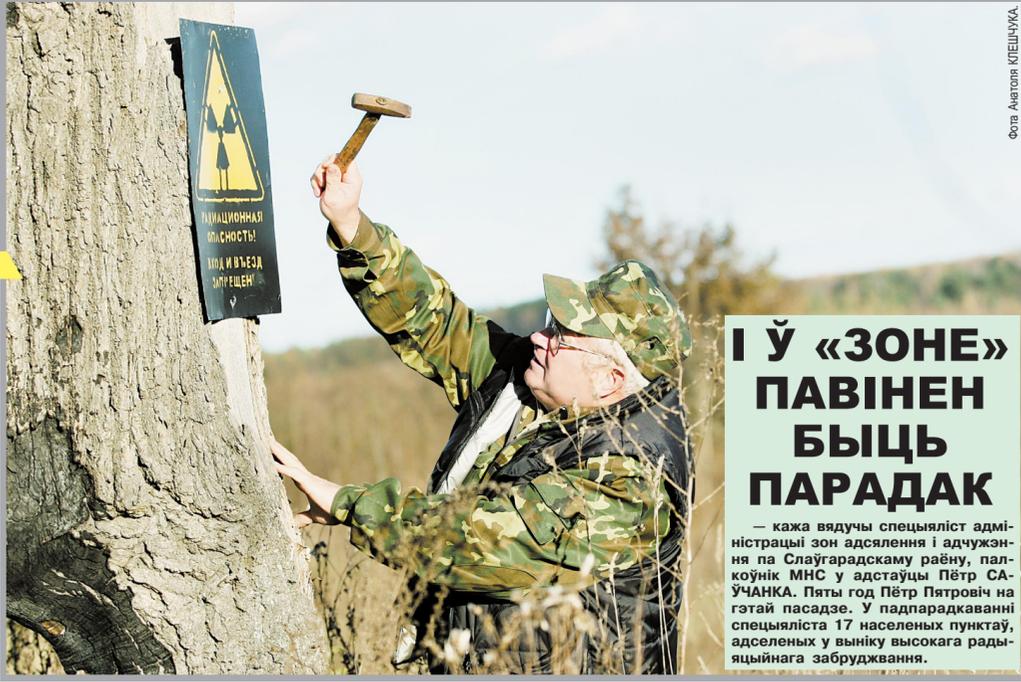
3 10 МАЯ Ё МІНСКУ ПАЧНЕЦЦА ПАЭТАПНАЕ АДКЛЮЧЭННЕ ГАРАЧАЙ ВАДЫ

Аб гэтым паведамлілі на прадпрыемстве «Мінская целлавая сеткі». Тут расцямлячы, што адпаведная мера прымаецца для падрыхтоўкі целлавых сетак сталіцы да работы ў зімовых умовах і ў адпаведнасці з графікам адключэнняў целлавых сетак, размеркавалі сеткі і раённыя кацельні «Мінскіх целлавых сетак» для вырабавання і рамонтаў у гэтым годзе. Першымі адключыць нязручнасці жыхары вуліц Берута, Адоўскага, Кальварыйскай, Марцінкевіча, Прытыцкага, Скрыганова, Сердзіча, Жудро, Глебкі, Альшэўскага, Матусевіча, Бірузова, праспекта Пушкіна.

Пры выключэнні цёплай вады або параванна з зямлі, калодзежы, прарываў грунту неабходна тэрмінова паведаміць дыспетчару «Мінскіх целлавых сетак» па тэлефонах 298-27-27, 298-27-37, або ў бліжэйшых ЖЭУ.

Час спынення палачы гарачай вады будзе максімальна скарачаны ў выпадку паслявожнай вырабаванай трубаправоду целлавых сетак і адсутнасці дэфектаў на будзе перавышаць 14 дзён, падкрэслілі спецыялісты прадпрыемства «Мінская целлавая сеткі».

Кар. БЕЛТА.

Фота Аляксандра КЛЕШЧУКА

І Ё «ЗОНЕ» ПАВІНЕН БЫЦЬ ПАРАДАК

— жага вядучы спецыяліст адміністрацыі зон адсялення і адчужэння па Слаўгарадскаму раёну, палкоўнік МНС у адстаўцы Пётр САЎЧАНКА. Пяты год Пётр Пятровіч на гэтай пасадзе. У падпарадкаванні спецыяліста 17 населеных пунктаў, адселеных у выніку высокага радыяцыйнага забруджвання.

Вакансіі

СЯРЭДНЯ ПРАПАНОВА БЕСПРАЦОЎНЫХ СТАЛІЦЫ — ЗВЫШ ПАЎМІЛЬЁНА

Сярэдні памер аплаты па банку даных вакансій, якія заняты ў сталічную службу занятасці насельніцтва, складае 523 тыс. рублёў — аб гэтым карэспандэнту «Звязды» паведамліў у камітэце па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама.

Паводле апошніх даных, на ўлік у службу занятасці Мінска знаходзіцца 4447 жыхароў сталіцы, што адпавядае 0,5 працэнта ад усяго эканамічна актыўнага насельніцтва горада. І адначасова тут жа маюцца звесткі аб 16 886 вакансіях. Пры гэтым, адзначаюць у камітэце, асабліва значнае павелічэнне пошты на працоўную сілу назіраецца менавіта зараз — у сувязі з ростам колькасці заявак на «сезонных» работнікаў.

Праўда, адначасова нельга не заўважыць, што асноўная маса свабодных працоўных месцаў у сталіцы (13 993) прызначана для прадстаўнікоў рабочых прафесій. У прыватнасці, найбольшым попытам у мінскіх наймальніцкай карыстаюцца будаўнічы (асабліва бетоншчыкі, муляры і маляры-тынкаўшчыкі), вадзіцелі аўтамабіляў, аўтобусу і тралейбусу, станочнікі, токары, грушчыкі, дарожныя рабочыя, рознаробчыя, рабочыя па комплекснай уборцы.

Сяргей ГРЫБ.

Павелічэнне пенсійнага ўзросту не плануецца

Аб гэтым заявіў старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльных пытаннях Анатоль Новаіка на сустрэчы са старшынёмі сельскіх і пасялковых Саветаў дэпутатаў у Акадэміі кіра-

вання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусі.

Старшыня профільнай камісіі верхняй палаты парламента падкрэсліў, што ў кіраўніцтва краіны дакладная пазіцыя ў гэтым пытанні.

Віктар ГАЎРЫШ, БЕЛТА.

Выстава «СМІ ў Беларусі» пройдзе з 2 па 5 мая

2 мая пачне сваю работу XI спецыялізаваная выстава «СМІ ў Беларусі». Яна зберэ на выставачнай пляцоўцы НВЦ «БелЭКСПА» больш за 100 эканамістаў з Беларусі, Расіі, Украіны, Латвіі, Польшчы, Літвы, Малдовы, Германіі і Кітая. Для наведвальнікаў выстава абяцае ператварыцца ў сапраўднае свята. Уваход у выставачны павільён па вуліцы Я. Купалы, дарчыні, традыцыйна бясплатны.

Паводле слоў першага намесніка міністра інфармацыі Ліліі Ананіч, ганаровымі гасцямі выставы стануць сродкі масавай інфармацыі Маскоўскай вобласці. У цэлым расійская прэса працягне вярнуць цікавасць да медыйнага рынку Беларусі, сёння ў падлісных каталогах Беларусі налічваецца больш за 5 тысяч найменняў расійскіх выданняў. Беларускі інфармацыйны форум зберэ каля 80 замежных журналістаў і грамадскіх дзеячаў. Тэма форуму — «Сацыяльная адказнасць сродкаў масавай інфармацыі». Адным з мэтаў мерапрыемстваў стане прадэманстрацыя «СМІ за абарону дзяцей», у якой возьмуць удзел прадстаўнікі міністэрстваў інфармацыі, адукацыі, працы і сацыяльнай абароны і іншых структур.

Лілія Ананіч нагадавала, што напярэдні Дні друку ў Палацы Рэспублікі пройдзе цырымонія ўзнагароджання пераможцаў ІІІ Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ «Залатая Ліцера». Сёлета на перамогу ў 24 намінацый прэтэндавала больш за 200 удзельнікаў. Найбольшы творчы колькасць заявак — 34 — была пададзена ў намінацыі «Лепшы творчы праект года».

Арганізатарамі выставы «СМІ ў Беларусі» выступаюць міністэрствы інфармацыі, замежных спраў Беларусі, Мінскі гарадскі выканаўчы камітэт, Беларускае саюз журналістаў, Нацыянальная дзяржаўная тэлерадыёкампанія Беларусі, Міжнародны цэнтр інтэграцыйнай інфармацыі, Грамадскі прэс-цэнтр Дарэ прэсы, НВЦ «БелЭКСПА».

Таццяна ЛЯЎКОВІЧ.

Дзеці НЕ без дзяцінства

альбо Памылкі біялагічных бацькоў выпраўляюцца

Інтрэнты, сацыяльныя прытুলкі... А там, куды ні кінь вокам, пакаленчыя лёсы, сумныя дзіцячы вочы... Школьнікі, студэнты наладжваюць дабрачынныя акцыі, збіраюць цацкі, канцэртныя тавары... Прымаюць і праз гадзіну-дзве ад'язджаюць. Але сіротам, у тым ліку і сацыяльным, патрэбна ўсім іншае. Мацярынская цеплыня і пяшчота, бацькоўскае моцнае плячо, на якое можна абалерціся ў самай складанай жыццёвай сітуацыі. Не кожны чалавек адважыцца ўзяць прыёмнае дзіця, тым больш не з самымі добрымі генамі. Але гэта не датычыцца сям'і Ліліянаў. На ўласныя вочы пераканалася, што маці Яўгенія і бацька Валеры ў радасці дзеляцца з тэўзням дзетка, з якіх 4 родных і 8 прыёмных, не толькі дахам і лустай хлеба, але і дорацкім адчуваннем сямейнай атмасферы, еднасці і падтрымкі.

Вёска Ганячы Логойскага раёна. У каго не спытаць, кожны тут ведае сям'ю Ліліянаў. І не дзіўна, бо 12 дзяцей не іголка, іх у стозе сена не скаваць. Летась гэта шматдзетная сям'я атрымала статус Дзіцячага дома сямейнага тыпу.

— Ужо і назву мы прыдумалі, — адзначае галава сямейства Валеры. — «Ліпки». Назва, насамрэч, сімвалічная. Прозвішча Ліліян, ліпкавая алейка, пасаджаная сваімі рукамі побач з домам, ды і ліпавы мёд, які заўсёды займае пачаснае месца на нашым stole... Частыйцеся, калі ласка (працягвае спадка з думным мёдам).

Мама, тата, 12 «Я» — наша дружная сям'я

Чалавек лічыцца багатым, калі ён мае шмат сям'ю. Бацькоўскае ж багачце, у сваю чаргу, вымяраецца ў колькасці дзяцей. Толькі вось выкаваць дзіця — не палцама паківаць. Што ж тут гаварыць пра 12?

— Як прыйшлі да такога адказнага рашэння? — цікавілася.

— Проста наша адзіная дачуш-ка Ася (мы маем яшчэ трох сыноў)

прасіла сястрычку, а Яўгенія ўрачы больш не рэкамендавалі нараджаць. Вось і з'явілася Мама. Калі дзевяцігадоваму дзіцячыню прыпала везі з Мінска, яна нават не арыкавала ў дна тыдня. Зараз, дзякуй Богу, усё добра.

Двух братоў, Яўгена і Уладзіка, узлілі з Логойскага прытулку, адтуль жа і Вадзім з Інай, Віця і Саша — з Валожыцкага інтэрната. З Янай прыёмныя бацькі пазнаёміліся ў бальніцы, дзе малеча пражодзіла абследаванне, стаўшы сацыяльнай сіротай (дарчыні, усе гэтыя дзеці засталіся сіротамі пры жывых бацьках, якія прамянялі родных кривічак на бутэльку самагонку).

Старэйшаму, Яўгену, 17 гадоў, а

малодшай, Яне, 2,5 года. Двое самых маленчых, Яна і Валік, сядзяць дома. Астанія наведваюць школу. — Вучацца нядрэнна, — гаворыць матуля. — Лепшыя вынікі ў вучобе дэманструюць Ася з Вадзіма. Астатнім ставім іх у прыклад. — А як аднакласнік ставіцца да вашых дзетак?

— Няма такога, каб на дзіцей тышчалі пальцамі. Праўда быў час, калі ў сына пачалі праўляцца сімптомы клептанні. Ён пачаў красці. Пры гэтым браў тое, у чым не адчуваў неабходнасці. Напрыклад, ва ўласным ранцы ляжыць каларыва папера, дык ён сцягвае такую ж у суседа па парце. Ці фрукты ў сталочцы ўсім адначасова даваці. Ён свае не есць, а бярэ ў іншы. Змагаліся з гэтай праблемай не сілай, а словам. Размаўлялі, тлумачылі, што так рабіць нельга.

Няцяжка заўважыць, што Яўгенія і Валеры не прадвядзюць размежавальнай лініі паміж прыёмнымі і роднымі дзецьмі.

— Яны ўсе нашы, — гаворыць бацькі ў адзін голас. — Прыёмныя дзеці ўжо не маленкія, таму ведаюць, што мы не родныя бацькі. Акрамя, напэўна, Яны. Але мы не збіраем ад не гэтага ўтойваць. Суседзі сутыкнуліся не так даўно з такімі праблемамі.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

КУП «МИНСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ЦЕНТР УЧЕТА НЕДВИЖИМОСТИ»

проводит открытый аукцион по продаже здания магазина № 26 общей площадью 219,5 кв.м, расположенного по адресу: г. Жодино, ул. Партизанская, 55. Начальная цена — 94 112 500 бел. рублей с НДС. Подробное извещение опубликовано в газете «Звязда» от 18.10.2006 г. Аукцион состоится 04.05.2007 г. в 15.00 по адресу: г. Жодино, ул. Московская, д. 111. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 03.05.2007 г. до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, д. 5, ком. 322.

Контактный телефон (8-017) 224-61-34.

Наш сайт в Интернете: www.rtt.by.

Аляксандр Лукашэнка прыняў удзел у цырымоніі развітання з першым прэзідэнтам Расіі

Аляксандр Лукашэнка прыняў удзел у цырымоніі развітання з першым прэзідэнтам Расіі Барысам Ельцыным.

На памінальным богаслужэнні ў маскоўскім Храме Хрыста Збавіцеля прысутнічала сусветная эліта: кіраўнікі дзяржаў і ўрадаў, прадстаўнікі грамадскасці, дыпламатычнага корпуса.

Пасля прыбыцця ў храм Аляксандр Лукашэнка выказаў словы спачування Нале Ельцынай, родным першага прэзідэнта Расіі. На богаслужэнне прэзідэнт Беларусі прыбыў практычна адначасова з Уладзімірам Пуціным і Нурсултанам Назарбаевым.

Барыс Ельцын у свай час разам з Аляксандрам Лукашэнкам стаяў каля вытокаў беларуска-расійскага саюзнага будаўніцтва. Як адзначыў напярэдні кіраўнік дзяржавы, з імем Барыса Мікалаевіча звязаны найбольш значныя і памятнае старонкі ў развіцці саюзных адносін паміж беларускім і расійскім народамі.

Кар. БЕЛТА.

РОЗГАЛАС

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ С У Т А К

У НЯДЗЕЛЮ ЎНАЧЫ ЗАМАРАЗКІ

Паводле інфармацыі галоўнага сіноптыка Рэспубліканскага гідрометцэнтра Вольгі Фядотавай, сонечнае камфортнае надвор'е пратрымаецца толькі ў чацвер—пятніцу.

Аднак ужо ў суботу месцамі пройдуць кароткачасовыя дажджы. Тэмпература паветра ўначы 4—9 градусаў цяпла, у дзень — 13—19, на Брэстчыне — да 22 градусаў. Кароткачасовыя дажджы, галоўным чынам, па ўсходу краіны захавваюцца і ў нядзелю, а ўначы тэмпература паветра чакаецца ў межах ад мінус 1 да 5 градусаў цяпла.

Самыя істотныя замаразкі чакаюцца ў ноч на 30 красавіка і 1 мая, калі будзе ад 3 градусаў марозу да 2 цяпла. Дэўнавая тэмпература ў нядзелю, панядзелак і аўторак будзе не вышэй 6—12 градусаў, толькі 29 красавіка па пўднёвым захадзе да 15—17 градусаў.

Сіноптыкі падлічылі, што ў гэтыя дні тэмпература паветра ўдзень у Мінску будзе не вышэй 7—10 градусаў.

Сяргей КУРКАЧ.

ВЁСКІ НА... КАРАНІЦЕ

На тэрыторыю Гоцкага лясніцтва, вёскі Мазалі і Плянта, што ў Салігорскім раёне, накладзены каранцін.

На падобную меру прыйшлося паісці вымушана. Паводле даных аддзела інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Мінлабвыканкама, віной усяму — лісы, што былі забіты на граздзенай тэрыторыі; у гэтай дзікай жывёлы пацвердзіўся дыягназ «шаленства». А таму Салігорскім райвыканкамам і было прынята адпаведнае рашэнне. Зацверджаны таксама і план мерапрыемстваў па ліквідацыі шаленства. Зараз праводзіцца мерапрыемстваў па дадатковай прышчэпцы хатняй жывёлы ў зоне каранціна. На шчасце, сям'я жыхароў вёскі не выўлена пацярпелых ад кантактаў з шалёнымі жывёламі. Каранцін прадоўжыцца да 20 чэрвеня.

Ігар ГРЫШЫН.

«МАНТАЖ» НА ВР31 МЛН

У Гомелі пры атрыманні Вр31 млн затрыманы вядучы механік аднаго з мантажных упраўленняў абласнога цэнтра. 47-гадовы спецыяліст падазраецца ў хабарніцтве.

Як паведамліў у прэс-службе УУС Гомельскага аблвыканкама, супрацоўнік упраўлення па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі затрымалі службовую асобу з доказамі віны ў яго службовым кабінце. Мяркуюцца, што гэта ўзнагароджанне вядучы механік атрымаў за спрыяльнае вырашэнне пытання аб продажы крапа-пагрусчыка, які на прадпрыемстве не выкарыстоўваўся з-за тэхнічнай няспраўнасці.

Узбуджана крымінальная справа.

Алена САФРОНАВА, БЕЛТА.

ЗАКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ СТРАХОВОЕ ОБЩЕСТВО «КЕНТАВР»

220141 г. Минск, проспект Независимости, дом 172

ГODOVЫЙ БАЛАНС за 2006 год

	АКТИВ		ПАССИВ	
	1	2	3	4
Основные средства		465341,0	Источники собственных средств, всего	1183292,0
Нематериальные активы		3224,0	в том числе:	
Финансовые вложения, всего	91480,3		уставный фонд	913091,7
в том числе:			резервный фонд	47000,0
инвестиции в дочерние общества			дополнительный фонд	81861,6
облигации и другие долговые обязательства		0,0	фонд накопления	78208,0
прочие финансовые вложения	21005,9		фонд потребления	207,2
Долга перестраховщиков в страховых резервах	156996,6		целевое финансирование	-
Долгиторов, всего	96216,9		нераспределенная прибыль прошлых лет	62923,5
в том числе:			нераспределенная прибыль отчетного года	0,0
дебиторская задолженность по операциям страхования, страхования и перестрахования		15642,9	Страховые резервы и фонды, всего	927426,6
депозиты по рискам, принятым в перестраховании			в том числе:	
дебиторская задолженность (кроме операций страхования, страхования и перестрахования)	80574,0		страховые резервы	915444,0
Прочие активы, всего	1174450,7		фонд предупредительных (превентивных) мероприятий	11982,6
в том числе:			гарантийные фонды	-
незавершенное строительство			Кредиторы, всего	51183,3
материальные ценности и затраты	25239,6		кредиторская задолженность по операциям страхования, страхования и перестрахования	10533,2
денежные средства	1149211,1		кредиторская задолженность по операциям перестрахования	0,0
собственные акции (доли)			депозиты по рискам, переданным в перестрахование	-

НАСТУПСТВА

ЧАРНОБЫЛЮ

ВЫПУСК № 1 (2)

3 першых вуснаў

«Ацэнка ўрону — не канчатковая»

— 3 такім комплексам праблем, звязаных з пераадоленнем наступстваў аварыі на ЧАЭС, ніхто яшчэ не сутыкаўся. Яе маштабы для Беларусі сапраўды вельмі вялікія. У выніку гэтай буйнейшай тэхнагеннай катастрофы забруджанай аказалася амаль чвэрць тэрыторыі нашай дзяржавы. Значна пацяжрэў аграпрамысловы комплекс — з абароту было выведзена 2,6 тысячы квадратных кіламетраў сельскагаспадарчых палеткаў. Ліквідаваны 54 калгасы і саўгасы, 9 прадпрыемстваў, якія займаліся перапрацоўкай. Рэзка скарацілася пасейныя плошчы, значна зменшылася пагадоўе жывёлы. Пасля аварыі цзіем-137 аказалася забруджана пята частка сельскагаспадарчых палеткаў (18 тысяч кв. кіламетраў). Як правіла, гэта былі вельмі ўрадлівыя глебы.

У забруджанай зоне знаходзіцца каля 340 прамысловых прадпрыемстваў, зразумела, умовы іх гаспадарання па аб'ектывных прычынах пагоршыліся. У сувязі з адсяленнем жыхароў з найбольш пацяжрэлых тэрыторый дзейнасць шэрагу з іх (а таксама многіх аб'ектаў сацыяльнай сферы) была спынена. Тыя, што засталіся, нясуць значныя страты ў выніку змяншэння аб'ёмаў вытворчасці, няпоўнай акуплянасці ўкладзеных сродкаў. Адзначаюцца вялікія затраты паліўных, матэрыяльных рэсурсаў.

Увогуле, значна скарацілася сыравінная база. У найбольш забруджаных зонах апынуліся 57 радовішчаў мінеральных рэсурсаў. Абмежаваныя пошукава-разведвальныя работы ў паўднёвай частцы Прыпяцкай нафтагазонаснай вобласці (дарэчы, адной з найбольш перспектывных — ацэненыя рэсурсы складаюць 25,3 мільяна тон нафты). Вялікі ўрон нанесены лясной гаспадарцы. Каля чвэрці «зялёнага» фонду (больш чым 20 тысяч квадратных кіламетраў) былі забруджаныя. Адпаведна, штогадовая страта драўніны па розных ацэнках складаецца 2 мільёны кубаметраў, а да 2010 года гэтая лічба дасягне 3 млн куб. м. Найбольш вострая сітуацыя — у Гомельскай і Магілёўскай абласцях, дзе забруджана 51,6 і 34,6 працэнта ўсёй плошчы лясоў.

— Уладзімір Аляксандравіч, а наколькі значны сацыяльна-наступствы?

— Вялікія не толькі эканамічныя, а і сацыяльныя страты. Для пацяжрэлых рэгіёнаў характэрная скажоная дэмаграфічная структура. Амаль 138 тысяч чалавек было пераселена, не менш чым 200 тыс. сталі вымушанымі беганцамі. Найбольш актыўна

адсюль з'яжджалі кваліфікаваныя спецыялісты, моладзь, інтэлігенцыя. Адпаведна, у асобных раёнах доля пенсіянераў складае каля 70 працэнтаў. Гэты паказчык тут намога вышэйшы, чым у сярэднім па Беларусі. Медыцынская наступствы не абмяжоўваюцца чыста радыялагічнымі (якія, дарэчы, па сваіх маштабах таксама аказаліся беспрэцэдэнтнымі), адзначаюцца і сацыяльна-псіхалагічныя з'явы, якія выклікаюць сур'ёзную заклапочанасць. Як бачым, аварыя на Чарнобыльскай АЭС аказала негатыўны ўплыў на ўсе сферы жыццядзейнасці, чым абумоўлены комплексны характар мерапрыемстваў па пераадоленню яе наступстваў.

— Якім чынам ацэньваецца агульны ўрон?

— Такія разлікі ў гэты час былі зроблены вучонымі інстытутаў эканомікі Нацыянальнай акадэміі навук. Паводле гэтых даных, сумарны ўрон, які быў нанесены Беларусі аварыяй на Чарнобыльскай АЭС (у разліку на 30-гадовы перыяд яе пераадолення), ацэньваецца ў 235 мільярд даўгараў — 32 бюджэты рэспублікі 1985 года. Зроблена ацэнка не можа лічыцца канчатковай, паколькі няма досыць поўнай інфармацыі аб медыка-біялагічных, сацыяльных і экалагічных наступствах аварыі на ЧАЭС. У структуры ўрону за 1986—2015 гады найбольшую долю (81,6 працэнта — 191,7 млрд даўгараў) займаюць затраты, якія звязаны з падтрыманнем вытворчасці і ажыццяўленнем ахоўных мераў на забруджаных тэрыторыях. На долю тэрыторый і ўсходніх страт прыпадае каля 30 млрд даўгараў (12,6 працэнта), упущаная выгада ацэньваецца ў 13,7 млрд даўгараў (5,8 працэнта).

Уся работа па пераадоленню наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС ажыццяўляецца планамерна. На гэтыя патрэбы дзяржава выдаткоўвае значныя сродкі — варты хоць бы ўзгадаць, што за постчарнобыльскі перыяд было выдзелена больш чым 17 мільярд даўгараў. Зараз дзейнічае чвэрць па ліку Дзяржаўнага праграма па пераадоленню наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС. На выкананне мерапрыемстваў, якія прадугледжваюцца гэтым грунтоўным дакументам, толькі за мінулы год было выдзелена больш чым 614 мільярд даўгараў, сёлета аб'ём фінансавання таксама будзе на належным узроўні.

«Трэба ўкараняць інавацыйную сацыяльную палітыку»

— Уладзімір Аляксандравіч, а ў чым асноўныя навацы чарговай Дзяржпраграмы?

— Новая Дзяржаўная праграма

Уладзімір ЧЭРНИКАЎ, начальнік Дэпартаменту па ліквідацыі наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС Міністэрства па надзвычайных сітуацыях:

«ТРЕБА АКТИВІЗАВАЦЬ САЦЫЯЛЬНА-ЭКАНАМІЧНАЕ РАЗВІЦЦЁ ПАЦЯРПЕЛЫХ РЭГІОНАЎ»

ма па пераадоленню наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС (яна разлічана на 2006—2010 гады) — маштабны, сур'ёзны дакумент, які вызначае стратэгію нашай работы не толькі на бліжэйшы час, а і на перспектыву. На рэалізацыю адпаведных мерапрыемстваў за пляцігодку плануецца выдаткаваць больш чым 3 трыльёны рублёў з рэспубліканскага і каля 160 млрд руб. — з мясцовых бюджэтаў. Уваасабленне праграмных задач даецца магчымасць «праблемным» раёнам пераадолець стратнасць, устойліва развівацца. Сярод асноўных прыярытэтаў чвэрці Дзяржпраграмы — аднаўленне здароўя і паліяванне якасці жыцця пацяжрэлых насельніцтва, а таксама рэабілітацыя забруджаных тэрыторый. Гэта прыярытэтныя накірункі, на уваасабленне якіх і скіраваны ўсе намаганні. У выніку рэалізацыі комплексу мерапрыемстваў павінна адбыцца аднаўленне пацяжрэлых рэгіёнаў, настаў час укараняць тут такую інавацыйную сацыяльную палітыку, якая б спрыяла эканамічнаму развіццю, стварэнню новых працоўных месцаў. Для таго, каб стымуляваць гэты працэс, ужо шмат што зроблена, галоўнае цяпер — зменіць псіхалогію жыхароў пацяжрэлых рэгіёнаў, яны павінны адчуць сябе сапраўднымі гаспадарамі сваёй зямлі. Тады рэабілітацыя забруджаных тэрыторый рэальна дазволіць палепшыць якасць жыцця людзей. Настаў час актыўнае сумеснае дзеянне па адраджэнню «чарнобыльскіх» раёнаў — у гэтым, напэўна, асноўны сэнс сучаснай стратэгіі пераадолення наступстваў аварыі на ЧАЭС, якая знішла сваё адлюстраванне ў чарговай Дзяржпраграме.

— Як забяспечваецца сацыяльна абарона людзей, якія пацяжрэлі ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС?

— Відавочна, што мерапрыемствы, якія выконваюцца ў межах Дзяржаўнай праграмы па пераадоленню наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, маюць устойлівую сацыяльную скіраванасць. Больш за 60 працэнтаў усіх сродкаў, якія штогод выдзяляюцца на адпаведныя патрэбы, накіроўваюцца на тое, каб забяспечыць абарону жыцця важных інтарэсаў усіх пацяжрэлых людзей. У ліку найбольш значных сацыяльных ільгот — бясплатнае медыцынскае абслугоўванне, санаторна-курортнае лячэнне і аздараўленне, ільготнае падаткаабкладанне, дадаткі і надбавкі, падоўжаныя водпускі і шэраг іншых. На забруджаных тэрыторыях паскоранымі тэмпамі вядзецца будаўніцтва жылля, газа- і водаправоду, аб'ектаў сакультуры. Летас за кошт сродкаў, якія выдзяляюцца рэгіёнам у выглядзе субвенцый, і капітальныя ўкладанні на ўсёй тэрыторыі рэспублікі пабудавана і набыта 476 кватэраў. Фактычна завершана перасяленне людзей з адпаведных зон.

Зараз у нашай дзяржаве налічваецца 13,4 тысячы чалавек, якія сталі інвалідамі ў выніку аварыі на Чарнобыльскай АЭС. Ім, як найбольш пацяжрэлым катэгорыям насельніцтва, прадастаўляецца шэраг значных сацыяльных ільгот: бясплатнае забеспячэнне лекамі і санаторна-курортнымі пуцёўкамі, дадатковыя атлаты водпускі, грашовая кампенсацыя за ўрон здароўю і штогадоваыя выплаты на аздараўленне, зніжжэнне ўстаноўленага пенсійнага ўзросту (для інвалі-

Перасяленец
з чарнобыльскай
вёскі Дабранка
Слаўгарадскага
раёна
Уладзімір
ПРЫВАЛАЎ
прайшоў усю ваіну,
дайшоў да Берліна,
застаўся інвалідам.
Ён вельмі сумуе
на сваёй
Дабранцы і часта
наведвае
мемарыял зніклых
чарнобыльскіх
вёсак у гарадскім
парку Слаўгарада.

Пасля аварыі на Чарнобыльскай атамнай электрастанцыі прайшоў ужо 21 год. Для мільёнаў беларускіх сем'яў лёс аказаўся падзеленым на «да» і «пасля» гэтага страшэннага бедства. Па маштабах радыяактыўнага выкіду і сваіх наступствах катастрофу на ЧАЭС вызначаюць як буйнейшую ў сучаснай гісторыі. Гэтая аварыя шмат у чым пераўзыхля падобныя надзвычайныя здарэнні: ва Уіндскай (Вялікабрытанія, 1957 год), Тры Майл Айлэндзе (ЗША, 1979 год) і на прамысловым комплексе «Маяк» (СССР, 1957 год). Чарнобыльская катастрофа мела глабальны характар — у той ці іншай ступені яе вынікі закранулі многія краіны, пры гэтым больш за ўсіх пацяжрэлі Расія, Украіна і Беларусь. Аднак асабліва цяжкасць наступстваў выбуху на чвэртым блоку ЧАЭС мелі менавіта для нашай дзяржавы, нездарма, як адзначаюць шэраг экспертаў, найбольш адэкватна яны характарызуюцца тэрмінамі «катастрофа» альбо «нацыянальнае экалагічнае бедства». Пераадоленне вынікаў чарнобыльскай аварыі стала адным з важнейшых дзяржаўных прыярытэтаў. Удалося вырашыць шэраг важнейшых задач, аднак асобныя праблемы маюць доўгачасовы характар. Якая стратэгія развіцця забруджаных рэгіёнаў стане вызначальнай, што прынясе яе ўваасабленне мясцовым жыхарам? На пытанні карэспандэнта «Звязды» адказвае начальнік Дэпартаменту па ліквідацыі наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Уладзімір ЧЭРНИКАЎ.

Уладзімір ЧЭРНИКАЎ, начальнік Дэпартаменту па ліквідацыі наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС Міністэрства па надзвычайных сітуацыях:

«ТРЕБА АКТИВІЗАВАЦЬ САЦЫЯЛЬНА-ЭКАНАМІЧНАЕ РАЗВІЦЦЁ ПАЦЯРПЕЛЫХ РЭГІОНАЎ»

«82 млрд рублёў — на пуцёўкі для дзяцей»

— Як ажыццяўляецца медыцынская рэабілітацыя пацяжрэлага насельніцтва?

— Адкрыты новы медыцынскі асяродок, інстытуты, спецыялізаваныя клінікі і цэнтры. У 2003 годзе ў Гомелі пачаў дзейнічаць Рэспубліканскі навукова-практычны цэнтр радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, які ажыццяўляе кардынальную ўсёй работы па спецыялізаванай рэабілітацыі беларусаў. Эфектыўна працуе сістэма медыцынскага забеспячэння пацяжрэлага насельніцтва, якая ўключае пазачаровае абслугоўванне ў междустанавае, бясплатныя лекі, падчас лячэння — харчаванне па павышаных нормах. Штогадовае правядзенне аглядаў, лячэнне і аздараўленне дазволілі ў пэўнай ступені стабілізаваць многія паказчыкі здароўя людзей. Спецыяльнай дыспэнсарызаванай ахоплены практычна ўсе пацяжрэлае насельніцтва. Ажыццяўляецца масавае санаторна-курортнае лячэнне і аздараўленне дзяцей і падлеткаў.

— У мінулым годзе ўзніклі праблемы з пуцёўкамі. Якая сітуацыя сёлета?

— Летас у першым паўгоддзі такая праблема сапраўды была даволі вострай. Гэта звязана з тым, што фінансаванне праграмы санаторна-курортнага лячэння і аздараўлення пацяжрэлых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС было зменшана. Таму грошы ў першую чаргу былі накіраваны на набывццё пуцёвак для дзяцей, якія жывуць на забруджаных тэрыторыях, і інвалідаў, захворванне якіх звязана з наступстваў аварыі на ЧАЭС. Напрыканцы жніўня з рэзервовага фонду кіраўніка дзяржавы было дадаткова выдзелена 37,6 мільярд рублёў, што дазволіла закупіць пуцёўкі пад поўную патрэбу. Сёлета на фінансаванне адпаведнай праграмы са сродкаў рэспубліканскага бюджэту плануецца накіраваць 93 млрд рублёў. З іх 82 млрд — на пуцёўкі для дзяцей, узровень ахопу іх аздараўленнем і санаторна-курортным лячэннем, які мяркуецца, будзе нават вышэйшы, чым у папярэдніх гадах.

«Чысціня жорстка кантралюецца»

— Яшчэ адно надзённае пытанне — чысціня прадуктаў харчавання. Як яно вырашаецца?

— Задача атрымання якасных прадуктаў харчавання (якія, дарэчы, фарміруюць дозу ўнутранага апраменьвання людзей) застаецца надзвычай актуальнай. Асобная праблема — вядзенне сельскагаспадарчай вытворчасці на пацяжрэлых тэры-

торыях. Зараз у выкарыстанні знаходзіцца больш чым 1 мільён гектараў, гэтыя палеткі забруджаны цзіем-137, а 343 тыс. га — яшчэ і стронцыем-90. Таму правядзенне ахоўных мераў у аграпрамысловым комплексе — адна з прыярытэтных праблем. Сёлета на гэтыя патрэбы будзе выдзелена 126 мільярд даўгараў. Сярод мерапрыемстваў — пастаўка павышаных аб'ёмаў мінеральных угнаенняў, гербіцыдаў, вапнаванне глебы, стварэнне культурных пашаў і сенакошаў, правядзенне рамонтна-эксплуатацыйных работ на ўнутрыгаспадарчых меліярацыйных сетках і г.д. Апошнія пяць гадоў паспяхова рэалізуецца праграма пераспецыялізацыі гаспадарак,

якія размешчаны на найбольш забруджаных тэрыторыях. Асноўная мэта такіх мерапрыемстваў (якія рэалізуюцца ў 58 сельскагаспадарчых сектарах) — вытворчасць нарматыўна чыстай прадукцыі і, адпаведна, палічэнне эканамічнай эфектыўнасці. Рэалізацыя комплексу ахоўных мераў дазволіла значна палепшыць паказчыкі ў грамадскім сектары АПК. Сітуацыя з атрыманнем чыстай прадукцыі паліпшаецца і ў прыватным сектары: калі ў 2005 годзе налічвалася 121 населены пункт, дзе рэгістравалася звышнарматыўная прабыва на малаку, то летас — 88. Чысціня жорстка кантралюецца — сістэма радыяцыйнага кантролю, якая дзейнічае ў Беларусі, дазваляе поўнаасцяваць выключыць магчымасць рэалізацыі прадукцыі, утрыманне радыёнуклідаў у якой перавышае дапушчальныя ўзроўні.

— Якія тэндэнцыі характэрныя для міжнароднага супрацоўніцтва?

— Беларусь першай сярод пацяжрэлых краін прыступіла да рэалізацыі новага пакалення чарнобыльскіх ініцыятыў. Іх сутнасць — разам з гуманітарнымі больш шырокае прымяненне атрымалі сацыяльна-эканамічныя праекты. Унікальнай пляцоўкай для адпрацоўкі перспектывных мадэляў узаемадзеяння, якія былі прапанаваны і шырока абмеркаваны летас на міжнароднай канферэнцыі «Чарнобыль 20 гадоў таму. Стратэгія аднаўлення і ўстойлівага развіцця», стала праграма «Супрацоўніцтва для рэабілітацыі умоў жыцця ў пацяжрэлых ад чарнобыльскай катастрофы раёнаў Беларусі» (CORE). З 2004 года яна рэалізуецца ў Брагінскай, Чачэрскай, Слаўгарадскай і Столінскай раёнах. У праграму зараз уключаны 116 праектаў з агульнай сумы каля 8,3 мільянаў еўра. Рэалізуецца і прынцыпова новая для нашай дзяржавы формы супрацоўніцтва з міжнароднымі арганізацыямі. Падпісана пагадненне з Міжнародным банкам рэканструкцыі і развіцця — у межах сумеснага праекта Сусветнага банка і Рэспублікі Беларусь. У праект уключаны два накірункі: павышэнне эфектыўнасці энергаспажывання і газіфікацыя жылых дамоў. Ажыццяўляецца рэалізацыя пагадненняў паміж урадамі Кітая і Беларусі. Наладжана ўзаемадзеянне з арганізацыямі шэрагу краін, штогод на аздараўленне за мяжу выезжаюць каля 50 тысяч дзяцей. Як бачым, супрацоўніцтва досыць маштабнае, пераходзіць да канкрэтных праектаў рэалізацыі якіх дазваляць прыцягнуць дадатковыя інвестыцыі ў шэраг галін эканомікі. Гэта дазваляе актывізаваць сацыяльна-эканамічнае развіццё пацяжрэлых рэгіёнаў.

«82 млрд рублёў — на пуцёўкі для дзяцей»

— Як ажыццяўляецца медыцынская рэабілітацыя пацяжрэлага насельніцтва?

— Адкрыты новы медыцынскі асяродок, інстытуты, спецыялізаваныя клінікі і цэнтры. У 2003 годзе ў Гомелі пачаў дзейнічаць Рэспубліканскі навукова-практычны цэнтр радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, які ажыццяўляе кардынальную ўсёй работы па спецыялізаванай рэабілітацыі беларусаў. Эфектыўна працуе сістэма медыцынскага забеспячэння пацяжрэлага насельніцтва, якая ўключае пазачаровае абслугоўванне ў междустанавае, бясплатныя лекі, падчас лячэння — харчаванне па павышаных нормах. Штогадовае правядзенне аглядаў, лячэнне і аздараўленне дазволілі ў пэўнай ступені стабілізаваць многія паказчыкі здароўя людзей. Спецыяльнай дыспэнсарызаванай ахоплены практычна ўсе пацяжрэлае насельніцтва. Ажыццяўляецца масавае санаторна-курортнае лячэнне і аздараўленне дзяцей і падлеткаў.

— У мінулым годзе ўзніклі праблемы з пуцёўкамі. Якая сітуацыя сёлета?

— Летас у першым паўгоддзі такая праблема сапраўды была даволі вострай. Гэта звязана з тым, што фінансаванне праграмы санаторна-курортнага лячэння і аздараўлення пацяжрэлых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС было зменшана. Таму грошы ў першую чаргу былі накіраваны на набывццё пуцёвак для дзяцей, якія жывуць на забруджаных тэрыторыях, і інвалідаў, захворванне якіх звязана з наступстваў аварыі на ЧАЭС. Напрыканцы жніўня з рэзервовага фонду кіраўніка дзяржавы было дадаткова выдзелена 37,6 мільярд рублёў, што дазволіла закупіць пуцёўкі пад поўную патрэбу. Сёлета на фінансаванне адпаведнай праграмы са сродкаў рэспубліканскага бюджэту плануецца накіраваць 93 млрд рублёў. З іх 82 млрд — на пуцёўкі для дзяцей, узровень ахопу іх аздараўленнем і санаторна-курортным лячэннем, які мяркуецца, будзе нават вышэйшы, чым у папярэдніх гадах.

Фінансаванне аздараўлення здзяйсняецца без збоёў

У Беларусі рэалізуецца трэцяя па ліку падпраграма «Дзеці Чарнобыля» (яна з'яўляецца часткай праграмы «Дзеці Беларусі»), якая разлічана на 2006—2010 гады. Сярод асноўных мэтай — змяншэнне ўздзеяння персперыяльных фактараў на здароўе дзяцей і цяжарных жанчын, якія пацяжрэлі ад аварыі на ЧАЭС, а таксама забеспячэнне сацыяльных гарантый гэтай катэгорыі насельніцтва.

Як паведаміла намеснік начальніка аддзела сацыяльнай абароны Дэпартаменту па ліквідацыі наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Наталія Кахноўская, на рэалізацыю комплексу адпаведных мерапрыемстваў плануецца выдаткаваць 410 мільярд даўгараў, акрамя гэтага пэўныя сродкі (56 млн руб. у цэнах 1991 г.) будуць выдзелены на будаўніцтва неабходных аб'ектаў.

Першы год рэалізацыі чарговай падпраграмы «Дзеці Чарнобыля» аказаўся дастаткова паспяховым — усе заплаваныя заданні былі поўнаасцяваць выкананы. Пэўныя цяжкасці ўзніклі з арганізацыйнай бясплатнага аздараўлення і санаторна-курортнага лячэння — такое права маюць 258 тысяч дзяцей. Паводле інфармацыі Наталлі Кахноўскай на рэалізацыю гэтай ільготы летас было выдзелена 70 мільярд даўгараў. У выніку аздараўлення прайшлі больш чым 54 працэнты дзяцей, якія маюць у гэтым патрэбу. Плануецца, што сёлета гэты паказчык будзе большы. Як адзначаў намеснік дырэктара Рэспубліканскага цэнтру па аздараўленню і санаторна-курортнаму лячэнню насельніцтва Геннадзь Балбатоўскі, па выніках першага квартала фінансаванне ажыццяўляецца своечасова.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

Пад знакам болю

Дзень 26 красавіка ў Беларусі адзначаюць пад знакам памяці ахвяраў Чарнобыльскай катастрофы.

У музыцы ёсць свае магчымасці перадаць боль і смутак беларусаў, а нашы кампазітары ўмеюць распавесці аб пацучых свайго народа ўсяму свету. Напрыклад, Ала Барцова, былая мінчанка, якая цяпер жыве ў ЗША. Сёлета ў жалобны дзень яна будзе ў Беларусі — са сцяны Беларускай філармоніі прагучыць яе аркестровы твор «Да новага свету». Яго спецыяльна падрыхтаваў Дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр Рэспублікі Беларусь, якім кіруе дырыжор Аляксандр Ансімаў. Але перажыванні нашых творцаў, іх думкі, надзеі больш за ўсё зразумела роднай публіцы. Галоўны аркестр Беларусі падрыхтаваў прэм'еру твора выдатнага беларускага кампазітара-сімфаніста Дзмітрыя Смольскага. Яго дванацятая сімфонія прагучыць у першы раз менавіта ў памяты дзень.

Ларыса ЦІМОШЫК.

АЛЬМАНЫ

На трэці дзень Вялікадня ў Альманах адзначаюць «сяток» — так па-мясцоваму завецца прастольнае свята, дзень асвячэння царквы. Сёлета, калі верыць адной з захаваных у храме дат, свята адбылося сто дзевятнаццаты раз. З навакольных сталінскіх вёсак прыехалі бацюшкі, два падлеткі-прыслужнікі білі ў званы і большасць альманаў, пераважна старэйшага ўзросту, біткім напоўнілі вялікае памяшканне драўлянай царквы. Потым быў традыцыйны хросны ход. Цікавы факт: у самых вядомых беларускіх выданнях па гісторыі і архітэктуры няма ніякіх звестак пра гэты храм — ні ў двух тэмах (рускім і беларускім) «Зборны помніку гісторыі і культуры Беларусі» 1984, 1990 гг., ні ў ілюстраваным каталозе «Праваслаўныя храмы Беларусі» 2001 г., ні ў энцыклапедыі «Гісторыя Беларусі» 1993 г. Быццам царквы наогул не існуе. Насамрэч гэты храм — адзін з самых добра захаваных помнікаў драўлянага дойлідства на Палессі. У час ваіны, калі вёска была ўшчэнт спаленая, царква засталася не пашкоджанай. Айцец Сяргій, які нядаўна прызначаны настояцелем, мяркуе, што акупантаў уразуў выдатны жывапіс роспісу і абразоў на алтары, і знішчаць гэтую прыгажосць нават ім было шкада.

І на трэці дзень Вялікадня мужчыны ўсіх узростаў працягваюць своеасаблівы саборніцтва на мацнейшае велікоднае яйка і, сабраўшыся ў цэнтры каля клубы ці крамы, яны голасна раманяць, б'юцца яйкамі. Летас аднаму альманцу пашчасціла сваім «мацаком» пабіць пад сотню яек.

(Заканчэнне на 6-й стар.)

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

ПРАВІЛЫ ЖЫЦЦЯ ПАСЛЯ АВАРЫІ

Урокі радыяцыйнай бяспекі даюць дзецям і дарослым у Васькавіцкай сельскай школе Слаўгарадскага раёна

— Мы таксама прапагандуем радыяцыйную бяспеку сярод мясцовых жыхароў, — працягвае дырэктар Васькавіцкай школы Васіль Рыжкоў. — У нас тут усталяваны спецыяльны прыборы, якія дазваляюць вымяраць узровень радыяцыі ў розных харчах і дарах лесу. Людзі прыходзяць да нас праверыць на ўтрыманне радыёнуклідаў малака і мяса, а таксама і дары лесу.

У цэнтры праходзяць метадычную падрыхтоўку і настаўнікі Слаўгарадскага раёна пад кіраўніцтвам кафедраў хіміі Белдзяржуніверсітэта. Радыекалогію і асновы бяспечнай жыццяздзейнасці на забруджаных радыяцыйнай тэрыторыях павіны ведаць настаўнікі асноў бяспекі жыцця, пачатковых класаў, хіміі, біялогіі і фізікі.

«ХОПІЦЬ АДСЯЛЕННЯ, ТРЭБА ВУЧЫЦА ЖЫЦЬ ТУТ»

Цэнтр радыяцыйнай бяспекі — гэта звычайны класны пакой, які адрозніваецца ад іншых найперш сваім тэхнічным абсталяваннем. Настаўнік Віктар Гарэліка паказвае радыеметр — унікальны прыбор, які вызначае узровень радыяцыі ў любых прадуктах. Дзеці ходзяць на вуліцу з дзіаметрамі: іх вучаць карыстацца гэтымі прыборамі і разбірацца ў камп'ютарнай апрацоўцы атрыманых даных. А з дапамогай сучаснага сепаратара, які з малака робіць масла, вучням казваюць, што пры перапрацоўцы харчоў узровень радыяцыі ў іх памяншаецца.

Метадычная літаратура ў шафах прысвечана, у прынцыпе, адной тэме: «Што такое радыяцыя?», «Жыццё на забруджаных тэрыторыях», «Як забарніць гаспадарку», «Пра што трэба памятаць пры зборы грыбоў і ягад і гэтае далей».

Перыяд адсялення мы ўжо прайшлі, цяпер трэба вучыцца жыць на гэтых тэрыторыях, — каментуе Васіль Рыжкоў. — Адсяленне цяжка далоса нашым людзям. І хто гэтага не перажыў, той, прабачце, і не зразумее. А я перажыў... Назва роднай вёскі Васіля Пятровіча засталася толькі на камені ў Слаўгарадзе — на Памятніку алей пахаваных вёскаў, якія пацярпелі ад чарнобыльскай катастрофы. У Старыніцкім было да 40 жыхароў, вёска адсялілі і закапалі. «А бацькі мае досюль плачuć у пасёлку для перасялення», — з горачку гаворыць дырэктар.

Васілю Пятровічу ў год чарнобыльскай аварыі было толькі 29 гадоў. З 31 красавіка 1986 года ён стаў працаваць дырэктарам школы ў Старыніцкім, я і цяпер кажа, «ханіў ліка спяўна і не хутка на ўсё гэта забудзецца».

— Можна, усё трэба было рабіць не так? — гаворыць Васіль Пятровіч, хоць і разумее, што час назад не павярнуць. — Тады налісіся, тузіліся ва ўсе бакі, а плёну так і не было... Можна, трэба было пакласці ладны слой асфальту, каб людзі не лыталі радыяцыйны пыл. І даць ім навыкі радыяцыйнай бяспекі, якія мы цяпер даём нашым дзецям.

Дарчы, праект цэнтры радыяцыйнай бяспекі ў Васькавіцкай школе разлічаны толькі на тры гады. Аднак заняткі там аказаліся настолькі патрэбнай справай і для дзяцей, і для дарослых, што вырашана праект прадоўжыць. І больш за тое, гаворыць, што хутка ў Слаўгарадскім раёне адкрывацца яшчэ адзін падобны цэнтр.

ДЗЕЦІ ПОСТЧАРНОБЫЛЬСКІХ ЧАСОЎ

На ўроку радыяцыйнай бяспекі — вучні 7 класа. Ім расказваюць пра крыніцы радыяцыйнага выпраменьвання ў навакольным асяроддзі, пра натуральную і штучную радыяцыю. Пра тое, як радыёнуклід з глебы праз расліны трапляюць у ежу — хлеб, малака і мяса. І больш падрабязна з дапамогай малюнічных плакатаў — пра дары лесу. Напрыклад, польскія грыбы, махавікі і маслякі з яўліноўца акумулятарамі радыяцыю і ёсці іх небяспечна. Грыбы, якія часцей за

ўсё збіраюць у лясх Слаўгарадчыны — гэта беляя, падбарозавікі і падасінавікі — назіпазваюць радыёнукліды сярэдне, і трэба іх абавязкова правярць перад ужываннем. А смега можна ёсці рознага апенкі, лісічкі і парасонкі.

— Мае бацькі грыбы правяраюць, — запэўнівае Алена Ляўковіч з Церахоўкі. — І ягады таксама. Канешне, паводле правілаў, лепш за ўсё ёсці суніцы і маліны. А мне якраз больш смачныя тыя, якія бяруць

Вучэбна-кансультацыйны цэнтр па радыекалогіі і радыяцыйнай бяспекі быў адкрыты ў Васькавіцкай школе восенню 2005 года. Ён быў створаны пры садзейнічання праграмы ААН «Супрацоўніцтва дзеля развіцця».

Найпершая мэта цэнтры — гэта навучанне дзяцей навыкам радыяцыйнай бяспекі. У вясковай школе займаюцца не толькі мясцовыя вучні: правілы бяспечнага жыцця ў раёне, які моцна пацярпеў ад Чарнобыльскай катастрофы, вывучаюць дзеці і з раённага цэнтры.

— Але перадалі пра яе толькі потым, а адразу нічога не ведаў. А потым людзі сядзелі ў хатах і ім казалі нікуды не выходзіць.

— А яшчэ казалі піць ёдывыя таблеткі і выціраць пыл з падаконняў, — кожны мае свае ўспаміны пра тыя дні.

«МАЯ РОДНАЯ ВЁСКА АМАЛЬ ПУСТАЯ...»

Насці Флёрк — 13 гадоў, яна жыве ў Папоўцы. Яе бацька — перасяленец: яго роднай вёска, дзе была моцная радыяцыя, ужо няма. Дзяўчынка перадае бацькам цікавую інфармацыю з уроку радыяцыйнай бяспекі, і яны збіраюць толькі «правільныя» грыбы.

Бабуля і маці Насці расказваюць дзяўчынку пра Чарнобыль зрадку — не хочучь кранаць балючую тэму. Але сама яна заўсёды памятае пра абмежаванні, якія наклала на яе жыццё радыяцыя.

«Дзеці Чарнобыля. Як шмат чаго нам нельга. А чаму? За што? Чым правіліся нашы продкі, за што Бог пакараў нас? Колькі гадоў у зямлі будзе ляжаць цэзіій і стронцый? Колькі гадоў будуць прылятаць бусы ў адсяленныя вёскі? Пачаў зямля Беларуская», — так налісала Насці Флёрк у школьнай газеце.

Да чарговай чарнобыльскай гадзіны ў Васькавіцкай школе падрыхтавалі спецыяльны выпуск газеты «Нахненне», дзе вучні і іх настаўнік падзялілі сваёмі ўспамінамі і думкамі пра Чарнобыль і яго наступствы.

Настаўніца А. Цыганкова піша пра лета і восень 1986 года: «Пачынаў навучальны год было цяжка. Мы баяліся радыяцыі, таму часта мылі рукі. Агародніцтвам сталі займацца менш. Сяляне звычайна карылі, бо ўжываць малака было небяспечна. У лес наогул не заходзілі. Многія пачалі з'яжджаць з родных мясцін, і зразумець людзей можна...»

«Зараз мая родная вёска амаль пустая, — піша пра Бязувечыні вучанка 9 класа Крысціна Прыт. — На месцы былых дворышчэй стаяць вялікія прагалы, якія павольна зарасваюць кустоўям. Калі тут яшчэ і жы-

Люда ГАРБАЧОВА: «Я застаюся ў родных мясцінах і мне патрэбны веды — як тут жыць бяспечна».

вуць людзі, то звычайна гэта старыя, а калі яшчэ ёсць такіх вёсак на роднай зямлі?»

Сямікласнік Павел Сукавенка калісьці вучыўся ў Бязувечкай сельскай школе.

— Спачатку ў нашым класе было 5 чалавек, а потым двое з'ехалі, і нас засталася толькі трое, — расказвае Паша. — Таму школу зачынілі, і мы цяпер вучымся ў Васькавіцкай. Людзей, якія бягуць ад радыяцыі, можна зразумець. Аднак я думаю, што і ў нас тут можна жыць — усё ж такі мы не ў тых страшных фіялетавых плямах, якія ёсць на радыяцыйнай карце ў класе. Трэба толькі навучыцца правільна жыць.

ВЫЖЫЦЬ У РАДЫЯЦЫІ І ЗАХАВАЦЬ ЗДОРОВ'Е

Віктар Іванавіч Гарэліка выкладае дзецям радыяцыйную бяспеку і вядзе радыялагічны гурток.

— Я заўсёды кажу дзецям, што самае галоўнае ў нашым жыцці — гэта здароўе, — гаворыць настаўнік. — І каб захаваць яго, жывучы ў нашых мясцінах, трэба прытрымлівацца хоць бы элементарных правілаў гігіены. Гэта значыць — гатаваць самому сабе выжыць у гэтай сітуацыі.

Сам настаўнік — урадзжэнец Слаўгарадчыны, і ў год трагедыі заканаваў педагогічны інстытут. 1 мая 1986 года разам з дзецьмі быў на дэманстрацыі ў раённым цэнтры.

— Тады яшчэ нічога не ведалі, але многія потым ўгадвалі нейкія непрыемныя адчуванні, — расказвае Віктар Іванавіч. — Што было цяжка дыхаць, людзі скардзіліся на млявасць. Я гэта добра памятаю.

Настаўнік лічыць, што забавіцца на радыяцыю, нават калі б і хацелася, людзям не дадучь хваробы: шмат дзяцей і маладых людзей маюць праблемы са шчытападобнай залозай. Ён лічыць, што найбольш дасталася ад радыяцыі тым, каму ў 1986-м і ў наступныя гады было да 5 гадоў — дзецям, якія былі калі забруджанай зямлі і гулялі на ёй.

— Канешне, лепш з гэтым разбірацца навукоўцам, але я перакананы, што з цягам часу ўзровень радыяцыйнага змяшчэння, — гаворыць Гарэліка. — Я мяркую, што праз адно пакаленне усё будзе нармальна. Мясціны ў нас прыгожыя, і людзі будуць тут жыць. А пакуль крыўдана: едзеш і ўгадваеш, што тут была прыгожая вёска, а цяпер усё роўнянка і толькі старыя пладоўныя дрэвы нагадваюць, што тут калісьці было падворкі. Канешне, гэта сумна.

— На мой погляд, трэба ствараць для людзей нармальныя ўмовы жыцця, — лічыць Васіль Рыжкоў. — Постчарнобыльскія раёны, і наш Слаўгарадскі таксама, з прычыны радыяцыйнай забруджанасці і эканамічна больш слабыя. Хоцашча, каб на нас не забываліся і падтрымлівалі.

Настаўнік мяркуюць, што хутка іх вучні будуць успрымаць Чарнобыль як, напрыклад, Першую і Другую сусветныя войны — як нешта далёкае ў гісторыю краіны. Але правілы постчарнобыльскага жыцця, тым не менш, дзецям павіны вучыць, каб яны замацаваліся праз пакаленні ў свядомасці. Дарослыя мяркуюць, што дзяржава павіна паклапаціцца пра здароўе дзяцей і, што не менш важна, даць ім магчымасць навучыцца прысаваяцца да жыцця ў радыяцыі.

Ілона ІВАНОВА.

Слаўгарадскі раён.

ХРАМ НАШАЙ ВЕЧНАЙ ПАМ'ЯЦІ

Многім мінчанам і гасцям беларускай сталіцы добра вядома царква ў гонар абраза Божай Маці «Зварот загінулых», якая размешчана на скры-жаванні вуліц Карастаянавай і Арлоўскай. Хоць і з'явіўся гэты храм нядаўна, аднак мае сваю адметную гісторыю. 26 красавіка 1991 года па ініцыятыве грамадскай арганізацыі «Прыпяц» у сталічным парку Дружбы народаў быў устаноўлены мемарыяльны знак «Ахвярам Чарнобыля». Ён стаў месцам сустрэч людзей, якіх аб'яднала адзіная бяда — чарнобыльская катастрофа.

У пачатку лістапада 1995-га асацыяцыя «Шчыт Чарнобыля» звярнулася да ўладаў Мінска з ініцыятывай узвесці побач з мемарыяльным знакам часоўна ў памяць аб ахвярах аварыі. Ужо 9 лістапада на месцы будоўлі быў устаноўлены прываслаўны крыж, які асвяціў Мітрапаліт Мінскі і Слуцкі, Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі Філарэт. У хуткім часе пры актыўным удзеле кіраўніцтва Міністэрства па надзвычайных сітуацыях тут узялі маленькую драўляную капліцу ў гонар абраза Божай Маці «Зварот загінулых».

Удзень дзэсятай гадавіны аварыі на Чарнобыльскай АЭС кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка і Мітрапаліт Філарэт на 20-тысячным мітынгу з удзелам прадстаўнікоў іншых рэлігійных канфесій і пасольстваў замежных дзяржаў заклілі ў алтарную частку ўвядзімага храма капсілу з тэкстам заповету нашчадкаў. Будаўніцтва царквы адбылася, які і раней, усёй талачай — на ахвяраны прыхаджан, грамадскіх і міжнародных арганізацый, што супрацоўнічалі з асацыяцыяй «Шчыт Чарнобыля». Праз некалькі гадоў храм, які стаў сапраўдным сімвалам усенароднага смутку і месцам правядзення масавых мерапрыемстваў у дні чарнобыльскіх гадавін, абласлаў і Патрыярх усяе Русы Аляксій II.

Летась калі Царквы прайшлі ўрачыстасці па асвячэнню ме-

Фота Юлія ПІСЦЕЛІКА

му і старшаму сяржанту ўнутранай службы Васілю Ігнаценку. Ініцыятыву падтрымаў Мітрапаліт Філарэт, які накіраваў адпаведнае прашэнне кіраўніку дзяржавы.

...Сёння ў сталіцы а пятнаццатой гадзіне калі храма ў гонар абраза Божай Маці «Зварот загінулых» адбудзецца жалобны мітынг памяці ўнутранай службы Васілю Ігнаценку. Ініцыятыву падтрымаў Мітрапаліт Філарэт, які накіраваў адпаведнае прашэнне кіраўніку дзяржавы.

...Сёння ў сталіцы а пятнаццатой гадзіне калі храма ў гонар абраза Божай Маці «Зварот загінулых» адбудзецца жалобны мітынг памяці ўнутранай службы Васілю Ігнаценку. Ініцыятыву падтрымаў Мітрапаліт Філарэт, які накіраваў адпаведнае прашэнне кіраўніку дзяржавы.

Тамсама мяркуецца ўстанавіць бюсты героям, якія аддалі свае жыцці, каб выратаваць людзей ад ядзернай навалы, — верталётчыку палкоўніку Васілю Вадалаўска-

муджасці, маладзёжных арганізацый, навучэнцаў сярэдніх школ.

Да помніка Васілю Ігнаценку будуць ускладзены кветкі і вянкi. Тут жа адбудзецца мітынг, на якім выступяць прадстаўнікі мясцовых органаў улады, службы выратавання і грамадскасці.

Праграму дня працягнуць абласныя саборніцтвы па жаданна-прыкладных відах спорту памяці Васіля Ігнаценкі, у якіх возьмуць удзел супрацоўнікі раённых падраздзяленняў МНС.

Алена САФОНАВА, БЕЛТА.

У Брагіне пройдзе мітынг-рэквіем ля помніка Васілю Ігнаценку

У Брагіне сёння пройдзе мітынг-рэквіем ля помніка пажарнаму Васілю Ігнаценку, які быў у ліку першых ліквідатараў аварыі на Чарнобыльскай станцыі. Штогод у дзень катастрофы ля помніка збіраюцца гараджане і прадстаўнікі падраздзяленняў МНС Гомельскай вобласці.

Як паведаміла намеснік старшыні Брагінскага райвыканкама Ганна Бабрыніна, у традыцыйным мерапрыемстве возьмуць удзел больш за 1 тыс. прадстаўнікоў працоўных калектываў горада, гра-

мадскасці, маладзёжных арганізацый, навучэнцаў сярэдніх школ.

Да помніка Васілю Ігнаценку будуць ускладзены кветкі і вянкi. Тут жа адбудзецца мітынг, на якім выступяць прадстаўнікі мясцовых органаў улады, службы выратавання і грамадскасці.

Праграму дня працягнуць абласныя саборніцтвы па жаданна-прыкладных відах спорту памяці Васіля Ігнаценкі, у якіх возьмуць удзел супрацоўнікі раённых падраздзяленняў МНС.

Алена САФОНАВА, БЕЛТА.

Пад медыцынскім наглядом — 290 тыс дзяцей і падлеткаў

Медыцынскія наступствы катастрофы на Чарнобыльскай АЭС працягваюцца праз многія гады. Таму, як заўважыла галоўны педыятр Міністэрства аховы здароўя Наталля Галькевіч, адна з асноўных задач — комплексная рэгулярная дыспансэрызацыя насельніцтва.

Пры гэтым асабліва ўвага надаецца медыцынскім аглядам дзяцей, уключаючы ультратравае даследаванне шчытападобнай залозы. У выніку распрацоўваюцца індывідуальныя праграмы па аздараўленню і развіццям. Як паведаміла Наталля Галькевіч, па стану на пачатак гэтага года ў лясчэбна-прафілактычных устаноў Беларусі пад медыцынскім наглядом знаходзілася каля 290 тысяч дзяцей і падлеткаў. Паводле вынікаў даследаванняў яны былі падзелены на адпаведныя групы здароўя: першая (без адхіленняў) — 26,4 працента, другая — 58,1, трэцяя (з хронічнымі захворваннямі) — 14,2, дзці-інваліды (чацвёртая група) — 1,3 працента. Як адзначыла Наталля Галькевіч, пасля дыспансэрыза-

цыі стан здароўя палепшыўся ў больш чым чвэрць дзяцей, а пагоршыўся толькі ў 4,4 працента.

Летась у Брэсцкай, Гомельскай, Гродзенскай і Магілёўскай абласцях працавалі спецыяльныя выязныя брыгады лясчэбна-прафілактычных устаноў. Усім дзецям, якія маюць у гэтым патрэбу, аказваецца высокакваліфікаваная дапамога з выкарыстаннем сучасных метадаў дыягностыкі і лячэння. Закупляюцца абсталяванне для перынатальных цэнтраў, якія абслугоўваюць цяжарных жанчын і немаўлят, мадэрнізуюцца аддзяленні анестэзіялогіі і рэанімацыі абласных і гарадскіх бальніц.

На базе устаноў аховы здароўя плануецца арганізаваць спецыяльныя «школы здароўя» для дзяцей і захворванымі шчытападобнай залозы і іх бацькоў. Як запэўніла Наталля Галькевіч, у аптэчнай сетцы маецца дастаткова колькасць неабходных лекавых і прафілактычных прэпаратаў, забяспечваецца іх адпаведны асартымент.

Мікалай ЛІТВИНАЎ.

Памяць Нічога больш важнага, чым жыццё

Не было на гэтым свеце для пісьменніка Аляса Адамовіча. Гэта падкрэсліла яго дачка Наталля Адамовіч, якая была ініцыятарам выдання і асабіста склапа ла кнігу «...Імя гэтай зорцы Чарнобыль».

Адамовіч быў адным з першых, хто стаў даносяць праўду аб Чарнобылі, узяў праблему ядзернай небяспекі для ўсяго чалавецтва. Ён асабіста прымаў больш канкрэтныя беларускія сем'і, імкнучыся ўратаваць іх дзяцей, стаў арганізоўваць паездкі на аздараўленне. Кніга пад аўтарствам Аляса Адамовіча, якая была прадстаўлена ў сталіцы ў красавіку, уключае аповесць «Апошняя пастараль», публіцыстычныя артыкулы пісьменніка, а таксама матэрыялы яго запісных кніжак і ліставання з вядомымі асобамі, такімі, як Міхал Гарбачоў, расійскі акадэмік Югэн Веліху, амерыканскі кінарэжысёр Стэнлі Крамер. У зборніку змяшчаюцца таксама лісты да народнага пісьменніка Беларусі Васіля Быкава. Але асабліва цікава будзе пазнаёміцца са сцэнарыем кінафільма «...Імя гэтай зорцы Чарнобыль». Сцэнарый друкуецца ўпершыню, як многія матэрыялы зборніка.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Дабрачыннасць

Адрас — Нароўля, адпраўшчык — прафсаюз

Напярэдадні 21-й гадавіны аварыі на Чарнобыльскай АЭС Федэрацыя прафсаюзаў Беларусі правяла чарговую дабрачынную акцыю ў Нароўлянскім раёне.

Яшчэ ў мінулым годзе па ініцыятыве старшын Леаніда Козіка Федэрацыя прафсаюзаў узяла шэфства над раёнам, які пацярпеў ад аварыі на атамнай электрастанцыі. За апаратам і галіновымі арганізацыямі былі замацаваны сацыяльныя аб'екты.

— Мы сустракаемся з рознымі працоўнымі калектывамі, — патлумачыў Леанід Козік. — Наведваем бальніцы, дзіцячыя садкі, школы, прытулкі і прывозім ім падарункі — тое, што неабходна гэтым установам.

Па прыездзе ў Нароўлю дэлегацыя ўсклала кветкі да помніка загінулым вёскам. Пасля гэтага Леанід Козік сустрэўся з кіраўнікмі арганізацый, устаноў і прадпрыемстваў горада і раёна і ўзнагародзіў прафсаюзных актывістаў.

— Прыемна, што наш рэгіён падтрымлівае не толькі кіраўнік дзяржавы, але і Федэрацыя прафсаюзаў Беларусі, — сказаў на сустрэчы Валерый Шляга, старшыня Нароўлянскага райвыканкама. — Нам гэта важна, таму што маральна падтрымка для людзей у рамках акцыі — гэта ўпэўненне і заўтрашнім дні, у тым, што Нароўля будзе жыць і развівацца, што тут будзе праца і дабрабыт.

Валерый Васільевіч расказаў, што да аварыі ў раёне жыві каля 28 тысяч чалавек. У 1995 годзе засталася толькі 10 тысяч. Тады зачыніліся школы, крамы, дзіцячыя садкі. Сёння ў Нароўлянскім раёне працягвае больш за 12 тысяч чалавек. Больш за тое, тут апошнім часам павышаецца нараджальнасць. У 2006 годзе ў раёне нарадзілася 189 немаўлят. У той жа час сярод прапанічных жыхароў памерла 184 чалавекі. У Нароўлю прыязджае шмат маладых спецыялістаў па размеркаванні. Галоўным чынам з рэгіёна на іх пабудаваны два аграгарадкі і будучыя трэці.

Аднак вёскам Нароўлянскага раёна ўласцівыя асаблівыя праблемы. З 17 тысяч тых, хто працягвае ў вёсках да аварыі, засталася менш за 4 тысячы чалавек. Крышку выратоўваюць сітуацыю прыезджы. Напрыклад, вёска Канатоп засялілі выхадцы з Казахстана, Таджыкістана, Арменіі, Расіі і Украіны.

— Усе яны ведаюць, што тут радыяцыя, — гаворыць Валерый Шляга, — але ім тут больш спакойна, чым у «гарачых пунктах».

Яшчэ адна праблема раёна — няўдалыя сем'і. На жаль, колькасць такіх, дзе альбо няма бацькі, альбо бацькі злоўжываюць алкаголем, альбо малазабяспечаныя — дасягае 70 працэнтаў. Аднак ёсць і добрыя прыклады.

Пасля афіцыйнай часткі дэлегацыя

ФПБ наведла шматдзетную сям'ю Папавічу. У Васіля і Галіны ёсць свой родны сын, якому ўжо 23 гады. Пяць гадоў таму яны удачырылі пяхімесячную Лору.

— Аднойці дзёчу захварэла і я сур'ёзна за яе спужалася... — расказвае маці. — Тады я дала абяцанне, і калі Лерка паправілася, — выканала яго: мы ўсынавілі двойнятак Сашу і Дашу. Ім тады яшчэ не было і двух гадоў. Сашка знаходзіўся ў глыбокім стрэсе: калі яго клалі спаць, ён качаўся ў ложку. Нам давялося перакласці яго на тэхту, каб ён гадоўкай не біўся. Сёння гэта праблема амаль што знікла. І зараз мы афармляем дакументы на ўсынаўленне яшчэ двух дзятак.

Да гэтай сустрэчы дэлегацыя ФПБ спецыяльна падрыхтавалася: шэфы даведваліся, у чым мае патрэбу шматдзетная сям'я. Таму падарункі для Галіны і Васіля Папавічу стаў вялізны духмякеры халадзільнік і пералічаны на будаўніцтва прыбытоўны да помніку два мільёны рублёў. Дзеці былі ў захваленні ад вялікага кошыка цукерак і садавіны.

Настала чарга атрымліваць падарункі раённым бальніцы. Прафсаюзныя лідэры перадалі два халадзільнікі, дзве мікрахвалевыя печы, электрачайнікі, два DVD-прайгравальнікі і тэлевізар.

— Жыццё ў Нароўлі працягваецца,

і важна, каб пра гэта ведала грамадскасць нашай краіны, — сказаў галоўны ўрач бальніцы Югэн Топчыч.

Югэн Мікалаевіч расказаў, што, нягледзячы на павышаны радыяцыйны фон у раёне, людзі тут не пакутуюць ад нейкіх асаблівых хвароб. Звычайна, як і ва ўсёй Беларусі, яны найбольш пакутуюць ад парушэнняў у сістэме кровазвароту. Ёсць і анкалогія, але статыстыка захворванняў не вышэй, чым па рэспубліцы.

Насельніцтва, якое працягвае ў Нароўлянскім раёне, уважліва абследуюць. Дарослыя праходзяць медыцынскі агляд раз на год, дзеткі — два.

Аб дзецях асабліва клопат не толькі з боку медыцынскага персаналу. Федэрацыя прафсаюзаў Беларусі прывезла падарункі і маленькім жыхарам Нароўлі. Цяпер у сярэдняй школе № 3 горада няма праблем са спартыўным інвентаром.

Дабрачынная акцыя ФПБ ў Нароўлянскім раёне скончылася канцэртамі калектываў мастацкай самадзейнасці.

Аляксандр Мікуша, намеснік старшыні ФПБ, адзначыў, што акцыя, прымеркаваная да трагічнай даты, была толькі нагодай яшчэ раз

5-гадовы Кірыл Козел пераехаў з бацькамі ў вёску Стары Лепель Лепельскага раёна з пасёлка Рэчыца Столінскага раёна. Тут сям'я атрымала дом, які ўзводзіўся па міжнароднаму праекту «Дом замест Чарнобыля». Пяць сем'яў пераехалі ў Стары Лепель са Столінскага раёна.

Фота Анастасіі КІШЧУКА

Тут да чарнобыльскай навалы красавалася вёска Родзькі.

На ўскрайку пушчы

Першы пісьмовы ўспамін пра Пяршаі знойдзены ў судовых справах Вялікага князства Літоўскага ад 1440 года. Ад гэтай даты і прынята адлічваць гісторыю, хоць зразумела, што людзі тут пачалі сяліцца раней — мясціны дужа прыбавныя. Побач — Налібоцкая пушча, а таксама скрыжаванне важнейшых шляхоў, што злучалі Менск з Гародняй ды Віленю са Слуцкам і Нясвіжам. Менавіта гэтая акалічнасць і вызначыла перспектыву Пяршайшчыны. Але быў і яшчэ адзін «сакрэт»: купцы, што праязджалі праз тутэйшыя мясціны, заўсёды спыняліся на начлег — апасаліся разбойнікаў, якія хаваліся ў пушчы і нападлі на гандляроў. Таму працавалі і заезныя дамы, і карчмы, а таксама развівалася рамяство.

Добрай зямлі было мала, лепшыя часткі належалі памешчыкам. Адны з самых вядомых тутэйшых уласнікаў — Тышкевічы, якія мелі тысячы дзесяцін у мястэчках Пяршаі, Доры, Родзеўшчына, Сівіца з фальваркам Вялае. Селянін з паловай валокі (каля 9 гектараў) лічыўся замочным, у многіх надзелы былі значна меншыя. Малазямельне вымушала займацца рамяством, гандлем. Пяршайшчы майстры дасягнулі ў сваёй справе значных поспехаў. Асабліва славіліся тутэйшыя кавалі (іх былі цэлыя дынастыі) — казалі, што яны маглі рабіць літаральна ўсё, што заўгодна. Мясцовыя «птушы» першымі ў акрузе пачалі «выпускаць» птугі, малатарні, сячкарні. Таксама сюды ехалі за калауратамі, вытанчанымі на пяршайскіх і галубоўскіх майстэрнях, а ў бліжэйшых вёсках Скрундзеўшчына і Смалеў-

«ЦІ НАМ БЕДАВАЦЬ?»

Кажуць жыхары Пяршайшчыны. Напэўна, яны маюць рацыю

Спачатку было няшчаснае каханне. Каханне Перша — першыня князя Валожынскага і Аі — дачка мясцовага карчмара Бэркі. Яны не уяўлялі жыцця адно без аднаго: штодня, як на крылах, ляцелі на спатканне, марылі пра будучыню. Аднак князь не адобрыў выбар сына і загадаў сваім гайдукам забіць Аю. Яны выканалі тое жудаснае распараджэнне. У адчай Перш забіў сябе, маладых пахавалі разам, у адной магіле. На каменным помніку высеклі імёны — Перш і Ая. Адсюль, мабыць, і назва пайшла аднаго з самых старажытных паселішчаў не толькі Валожыншчыны, а і ўсёй Беларусі — Пяршаі. Кажуць, што гэкіх легенды быў знойдзены падчас закладкі падмурка тутэйшага касцёла.

шчына можна было «затарыцца» дзегцем і гонтам.

Сельская гаспадарка развівалася досыць інтэнсіўна — у земляробстве ў асноўным прымянялі трохпольную сістэму. Апрацоўвалі зямлю пры дапамозе коней, а, здаралася, і валоў. Выкарыстоўвалі адметную «літоўскую» саху і драўляныя бароны, у буйных гаспадарках прылады былі больш складаныя. Цікава, што ў вёсках нават лектары выступалі з рознымі карыснымі паведамленнямі. Напрыклад, сярод тэм былі такія: «Карова і што яна дае гаспадару. Кармленне жывёлы» ці «Земства і агранамія. Культура балот і лугоў». А яшчэ ў тутэйшых мясцінах здабывалі вапну, якая залігалася адметнымі «камянямі» па даліках рэчак Люцінка, Пяршайка і Бярозайка. На заводзе графа Тышкевіча выраблялася цудоўная цэгла, яна мела спецыяльны рыф «В.Т.», які адпавядаў ініцыялам пана.

Такое вось жыццё было на ўскрайку Налібоцкай пушчы. На працягу пэўнага часу існавала аднайменная воласць. Як паведамляла калісцы «Звязда», з 4 па 14 студзеня 1919 года ў Пяршых адбыўся валасны з'езд Саветаў, дзе быў складзены ліст да Леніна...

«Пяршаі-2003»

У пасляваенныя гады сельгаспрадпрыемствы былі ўтвораны ледзь не ў кожнай навакольнай вёсцы. Першы калгас называўся «Сталінскі шлях», ён з'явіўся ў 1949-м. Праз некаторы час гаспадаркі злучылі ў адну — імя Карла Маркса. Менавіта гэты калгас і «аб'яднаў» ці не ўсё землі Пяршайшчыны, за ўсю гісторыю (з 1955 года) тут былі два старшыні. З 1992 г. сельгаспрадаркай кіруе Юген Скрундзь — чалавек добра вядомы не толькі на Валожыншчыне, а і далёка за межамі раёна. У калгасе Карла Маркса ён пачаў працаваць трыццаць гадоў таму памочнікам брыгадзіра. Калі ўсе гаспадаркі мянялі

назву, то і былыя «марксісты» сталі звацца сельгасгаспадарчым вытворчым кааператывам «Пяршаі-2003». Міжволі атрымалася, што нават лічбавая «прыстаўка» ў пэўным сэнсе зноў-такі даніна гісторыі, да якой тут ставяцца з вялікай павагай і шанаваннем.

Дарэчы, былі ў тутэйшых мясцінах і сумныя даты. Адною з такіх стаў красавік 1986-га, калі выбухнула Чарнобыль. СВК «Пяршаі-2003» — адно з аграрнамысловых прадпрыемстваў, якое мае на сваёй тэрыторыі землі, забруджаныя радыяцыйнай. Амаль на тысячу гектарах сельгасгаспадарчых палеткаў быў зафіксаваны «фон» у межах 5 кюры. Калі параўноўваць з найбольш пяршайшчынскімі раёнамі Гомельшчыны ці Магілёўшчыны, то ўзровень, здаецца, не такі ўжо і вялікі, аднак для цэнтральнага раёна Пяршайшчыны ў плане радыяцыі з'яўляецца адным з «крытычных» пунктаў. Агульная плошча палеткаў СВК «Пяршаі-2003» складае 5,5 тысячы гектараў, атрымліваюцца, што забруджана амаль пятая частка ўсёй тэрыторыі.

Спачатку нават пэўная паніка была сярод жыхароў, — узгадвае Юген Скрундзь. — Адна сям'я нават пераехала, аднак у большасці людзі неяк адпавядалі да новых умоў жыцця. Канешне, дзяцця перанесці стрэс, радыяцыя апасалася, як апахоўваюць усёго не вядомага. Нейкі недавер у жыхароў застаўся і зараз, на псіхалагічным узроўні.

«Праблемныя» землі зараз выкарыстоўваюцца для вырошчвання кармоў — тут засяваюць шматгадовыя травы. «Зялёны» пасля збіраюць на сенажа, сена не сушыць, паколькі яно пільціць, а пыл можа быць небяспечным. Зразумела, глебу апрацоўваюць «па навуцы» — уносяць павышаныя дозы мінеральных угнаенняў у адпаведнасць са спецыяльнымі разлікамі. Кантроль вельмі жорсткі — у гаспадарцы ёсць уласная лабараторыя, якая дакладна ўсё адсоч-

Выхавальніца мясцовага садка Людміла ГОЛУБ дазваляе зрабіць гэты здымак у час, калі дзеці адпачывалі.

вае. Да таго ж прадукцыю правяраюць яшчэ на некалькіх узроўнях, так што да спажываўца трапляе толькі чыстае малако, мяса і каўбаса (у «Пяршых-2003» працуюць і ўласны каўбасны цэх).

За апошні дзесяць гадоў не было ніводнай пробы, якая б не адпавядала нарматыўным патрабаванням. Вастрныя праблемы зменшылася, мабыць таму і згорнуты навуковыя даследаванні. Раней тут невялікая станцыя працавала, якая займалася вывучэннем уздзеяння радыяцыі на розныя сельгасгаспадарчыя культуры. Праводзіліся розныя эксперыменты — на забруджаных тэрыторыях сялілі бульбу, збожжавыя, пасля чаго вымяралі ўзровень радыяцыі, перавышэнню не адзначалася. Аднак ісці далей эксперыменту ў гаспадарцы не рашыліся — навошта рызыкаваць?

А дзе тая «зона»?

Зараз у Пяршых 650 жыхароў — гэта палова ўсяго насельніцтва аднайменнага сельсавета, у склад якога ўваходзяць 29 населеных пунктаў. Навакольная вёска мала-населеная: да прыкладу, у васьмі з іх засталася толькі па два «жылыя» дамы. Забруджанай аказалася пэўная тэрыторыя — радыяцыя прайшла быццам бы «паласой». Там і зараз, здарваецца, што грыбы «свецца», іх амаль не збіраюць, а калі і збіраюць, то імкнучыся заўсёды правяраць. Па малаку праблем не ўнікае.

Зараз жыхары трымаюць 161 карову, — заўважае старшыня Пяршайскага сельсавета Савета Зігмунд Пратасевіч. — Колькасць жывёлы штогод змяняецца, паколькі больш чым палова месцінаў — пенсінерны, ім не па сілах трымаць тую ж карову. Тым не менш, з пачатку года сабралі больш чым 30 тон малака, яго штодня правя-

раем, адхіленню ад нормы па радыяцыі не адзначалася. Раней рассялялі людзей, даведкі выдавалі аб тым, што жывуць у забруджанай зоне. А зараз былой вастрыні няма — многія ўжо кажуць: дзе тая «зона»? Трэба жыць і працаваць, а не кліць на лёс. Ці нам бедаваць?!

Слаўнае месца працягвае сваю амаль 570-гадовую гісторыю — летась Пяршаі сталі адным з першых на Валожыншчыне аграпрадукт. Такі статус да многіх абавязвае — праведзена вялікая работа па рэканструкцыі, рамонт, будаўніцтву шарагу аб'ектаў сацыяльнай інфраструктуры. Затое ціпер літаральна «усё ёсць»: школа, дзіцячы садок, крамы, кафэ, бальніца сястрынскага догляду, вялікі Дом культуры (з залай на 240 месцаў). Самы галоўны вынік, як лічыць Зігмунд Пратасевіч, — гэта тое, што мясцовае моладзь пачала заставацца, ужо не збягае ў пошуках «лёгкага хлеба». Умовы ствараюцца добрыя: заробак нядрэнны (па выніках мінулага года ў СВК у сярэднім атрымлівалі па 520 тысяч рублёў, у асобных і па 700—800 тыс. выйшла), уся «сацыялка» таксама на месцы.

Зараз пра Чарнобыль у тутэйшых мясцінах нагадвае хіба толькі пустава вёска Родзькі, жыхары якой з-за вялікай радыяцыі былі адселены. Цэнтральная вуліца парасла вялікімі дрэвамі, кустоўмі, побач — вялікі дуб з пакінутай ля яго лясвіцай. Дакавата і некалькі ўжо нятульна тут! Міжволі ўзгадалася малява з Пяршайскага дзіцячага сада, які салодка спалі падчас нашага прыезду (была «цыхая гадзіна»), — няхай іх абміне няшчасце.

Мікалай ЛІТВИНАЎ.
Фота Югена ПЯСЕЦКАГА.
Валожынскі раён.

Памінальная малітва

Мітрапаліт Мінскі і Слуцкі Філарэт, Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі правядзе ў 21-ю гадавіну аварыі на Чарнобыльскай АЭС памінальную літву.

Служба адбудзецца 26 красавіка ў мінскім храме ў гонар абраза Божай Маці «Спатоленне загнулых», паведамлілі карэспандэнт Беларускай АЭС памінальную літву.

Пасля богаслужэння Уладыка Філарэт ускладзе кветкі да мемарыяльнага знака «Камень памяці ахвярам і героям чарнобыльскай катастрофы».

Праблема кадраў будзе вырашана

Да 2010 года ў Беларусі будзе вырашана праблема з забеспячэннем кадрамі населеных пунктаў, якія пацярпелі ў выніку аварыі на Чарнобыльскай АЭС. Аб гэтым заявіў намеснік прэм'ер-міністра Беларусі Аляксандр Косінец, адказваючы на пытанні дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў, якія датычыліся выканання рэкамендацый па выніках парламенцкага слуханняў «Чарнобыль праз 20 гадоў: вынікі і праблемы», праведзеных у мінусі годзе.

Аляксандр Косінец канстатаваў, што на сёння кадравая праблема ў пацярпелых ад выбуху на ЧАЭС населеных пунктах вельмі вострая. Перш за ўсё, гэта датычыцца ўрачэбных кадраў. Недахват іх сёння персягае больш як 5 тыс. чалавек.

Для вырашэння праблемы ў гэтым годзе будзе павялічаны набор да 300 чалавек на бюджэтную і пазабюджэтную формы навучання ў Гомельскім медуніверсітэце. Значнае павелічэнне набору плануецца і ў іншых ВНУ Беларусі, адзначыў намеснік прэм'ер-міністра.

Гаворачы аб праблеме прадастаўлення жылля маладым спецыялістам, Аляксандр Косінец паведаміў, што на сённяшні дзень распрацаваны праект указа аб прадастаўленні службовага жылля маладым спецыялістам у малых і сярэдніх гарадах. «У аграгарадках такой праблемы няма», — адзначыў ён.

Аляксандр Косінец таксама паведаміў, што ў населеных пунктах, што пацярпелі ад чарнобыльскай аварыі, як і ва ўсёй Беларусі, плануецца ствараць новыя рабочыя месцы. Гэта прадугледжана праграмай развіцця малых і сярэдніх гарадоў. «Плануецца стварыць 20 тыс. рабочых месцаў, прычым ідзе значнае прыцягненне грашовых сродкаў з рэспубліканскага і мясцовых бюджэтаў, крэдытаў банкаў, замежных партнёраў для стварэння сумесных прадпрыемстваў», — дадаў ён.

Марыя ГУЦАЛА,
БЕЛТА.

ПРЫЁМ ВЯДУЦЬ УРАЧЫ РОДЗІНЫ. УЖО 43 ГАДЫ

У іх працоўных кніжках адзін толькі запіс: Свяцілавіцкая ўчастковая бальніца Веткаўскага раёна; што гэту глыбінку, якую густа пасыпаў чарнобыльскі попел, яны не пакінулі ў самым цяжкім часе; што не прамыяныя яе ні на Гомель, ні на Мінск, куды іх запрашалі неаднаразова працаваць.

А з'явіліся Родзіны ў Свяцілавічах у 1964 годзе пасля заканчэння вучобы ў сталічным медыцынскім інстытуце з сынам на руках.

Валерый спецыялізаваўся ў інстытуце па хірургіі, а Ліна — па педыятрыі. У Свяцілавіцкай жа ўчастковай бальніцы ён быў спачатку ўрачом агульнай практыкі яшчэ з адным доктарам, бо іншы маладыя ўрачы доўга тут не затрымваліся.

Мы накроўваемся з Валерыем Захаравічам да возера, і ён раскавае, якое цяжкае ўражанне пакідала тады гэта медыцынская ўстанова. Будынак яе быў стары, пахілены, часоў так званай зямскай медыцыны, цесны для размяшчэння 50 хворых самых розных профіляў — ад хірургічнага да акушэрска-гінекалагічнага. Чэргі на шпіталізацыю, адсутнасць многіх медыцынскага абсталявання. Праблемы з жыллем для прыезджых медперсоналу. Аўтастрыя да райцэнтра не было, а даражца да Гомеля можна было толькі самалётам-«кукурузнікам». «Хуткая медыцынская дапамога» уяўляла сабой каня, запрэжанага ў павазку...

Валерый Захаравіч добра памятаў словы сваёй маці, аперацыйнай сястры, аб тым, што чалавек не павінен збягаць ці хавацца ад цяжкасцяў, а ўмець пераадолець іх. Дарэчы, гэта да яе на працу любіў хадзіць хлапчучком Валерый (бацька быў настаўнікам), што потым і вызначыла выбар прафесіі. Так вось і засталіся Родзіны ў Свяцілавічах. На ўсё жыццё. Тут у іх нарадзіўся другі сын.

Праз пяць гадоў работы ў бальніцы яму прапанавалі стаць галоўным урачом.

Валерый Захаравіч паставіў мэту зрабіць сваю ўчастковую бальніцу ўзорна-паказальнай. Але як? Без новага будаўніцтва, без жылля для медыкаў гэта немагчыма. Зразумела, дзяржаўных фінансавых сродкаў — дэфіцыт. А калі спрабаваць выйсці на кіраўнікоў калгасаў і саўгасаў?

Паспрабаваў, выйшаўшы на кантакт са старшынёй калгасаў і дырэктарам саўгасаў. Паабяцаў, што і медыкі не застануцца ўбока — дапамогуць гаспадаркам у сельгаспрадуктах ды і на будоўля бальнічнага гарадка прыкладуць свае сілы. Зразумелі добрыя намеры галоўнага ўрача Родзіна і ў райвыканкаме, і ў аблвыканкаме, і кіраўнікі гаспадарак. Вядома ж, Валерый Захаравіч трэба было, як кажуць, круціцца, узгадняць, узаемадзейнічаць, спрачацца, пераконваць, угадваць...

І вось праз некаторы час у Свяцілавічах з'явіўся новы бальнічны гарадок з паліклінік, дзіцячым аддзяленнем, жаночай кансультацыяй, пральняй, хірургічным аддзяленнем, кацельняй і г.д. Паступова ўчастковая бальніца пашырылася, і ў ёй адначасова на стацыянарным плячэні магло знаходзіцца 110 хворых, а паліклініка вяла прыём па сямі спецыяльнасцях. У зоне яе абслугоўвання было каля 10 тысяч чалавек.

Тут упершыню ў вобласці цэнтралізавалі прышчэпачную справу, адкрылі аддзяленне прафілактыкі, ажыццявілі ўсеагульную дыспансерызацыю насельніцтва. А па імянапрафілактыцы ў дзячэй Свяцілавіцкай ўчастковай бальніцы наогул стала абласной і рэспубліканскай школай перадавога вопыту.

За ўсім гэтым, канешне ж, стаіць асоба галоўнага ўрача з яго калегамі, у ліку якіх і Ліна Акімаўна. Менавіта яна з'явілася ініцыятарам і прыклала шмат намаганняў, каб у бальніцы з'явілася дзіцячая малочная кухня. Заўважаем, першая ў рэспубліцы ў сельскай мясцовасці. Менавіта яна была ініцыятарам будаўніцтва тут тыповага дзіцячага аддзялення на 30 ложкаў і адкрыцця дзіцячых кансультацый, на базе якой таксама праводзіліся абласныя і рэспубліканскія семінары.

Як кажуць у народзе, усё ішло накатаным шляхам. Да таго часу, пакуль не грывінуць выбух на Чарнобыльскай атамнай станцыі. У гэтай складанейшай сітуацыі яшчэ больш праявіўся характар галоўнага ўрача Родзіна і яго адданай калегі Ліны Акімаўны. Добра ведаючы аб радыяцыйнай небяспечнасці, яны вырашылі заставацца тут, у Свяцілавічах, дзе на квадратным кіламетры «разбойнічала» звыш 40 кюры. З'едзем мёр, меркавалі яны, з'едзе і персанал бальніцы. А з кім застануцца людзі, бо далёка не ўсе адажджача пакінуць свае родныя месцы.

Людзі вытрымалі радыёнуклід, а вось будынік бальнічнага гарадка — не. Радыяцыя настолькі ўелася ў іх, што яны апынуліся ў магільніках.

Але жыццё не стаіць на месцы. Так і ў гэтым выпадку. Яшчэ да Чарнобыля ў малаўлічым бязоўвым гаі ў Свяцілавічах была задума будавацца санаторый, ды толькі «мірны атам» перахадзіў гэтым. І вось тады дзяржава выдзеліла капітальныя ўкладанні на ўзвядзенне тут участковай бальніцы. Не трэба здагадвацца, што Валерый Захаравіч зноў даваяцца спалучаць сваю асноўную работу з будаўнічымі справамі. Новы комплекс з'явіўся ў 1991 годзе, дзе праходзяць лячэнне вясцоўцы, а шэсць гадоў таму пры бальніцы па ініцыятыве Валерыя Захаравіча адкрылася мікраённае аддзяленне ранняй медыцынскай рэабілітацыі хворых хірургічнага профілю на 15 ложкаў і арталедатраўматалагічнага — на 25 ложкаў.

Калі мы зайшлі туды, усе ложкаў былі занятыя. Хворыя — з розных раёнаў Гомельшчыны з захворваннямі, як кажуць медыкі, апорна-рухальнага апарату і тыя, хто адчувае вострую пярэбу ў аднаўленні здароўя пасля хірургічных аперацый страўніка-кішачнага тракту. Гутарым з пацыентамі Лявонціем Воінавым, Валяціяна Шэйка і Леанідам Змужка з Веткі, Акцябрскага і Калінкавіч. Яны ўсім задаволеныя. І харчаваннем, і лячэннем, і бытавымі ўмовамі, і чуплымі адносінамі медперсоналу.

На тэрыторыі бальніцы дзве свідравіны, з якіх здабываецца выдатная мінеральная вада. А вось лячэбныя гразі, — раскавае Валерый Захаравіч, — завозім з Мінскай вобласці. Да дваціці тон у год. — І дадае: — У нас выдатныя калектывы. 121 чалавек працуе ў бальніцы — урачы, медыцынскія сёстры, санітаркі. Прозвішчы лепшых называць не буду — усе лепшыя.

Валерый Захаравіч пяць гадоў запар не быў у водпуску. Кажы: на яго не хапае часу. Здзіўлюся, што па-ранейшаму яго сям'я жыць у службовай кватэры. Іншага нам і не трэба, гаворыць. Асабліва ён задаволены тым, што з Лінай Акімаўнай выхавалі добрых сыноў: Уладзімір пайшоў па бацькоўскай дарозе, працуе ўрачом у Мінску, а Эдуард — у Стоўбцах інжынерам-электроншыкам.

А аб чым марыць старэйшыя Родзіны? Каб іх унук стаў медыкам. Дай Бог...

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

СУСТРЭЧА АДНАВЯСКОЎЦАЎ

Былыя жыхары вёскі Варапец Хойніцкага раёна 21 год запар сустракаюцца ў дзень Радаўніцы каля магіль свайх продкаў. Вёска выселена ў верасні 1986 года.

Фота Анастасіі КІШЧУКА

ДАПАМОГА СА ЗНАКАМ ЯКАСЦІ

Дыспансэрызацыя — крок да здароўя

У цэнтральным рэгіёне «плямы» радыеактыўнага забруджвання зафіксаваны ў дзясці раёнах — Бярэзінскім, Барысаўскім, Вілейскім, Валожынскім, Крупскім, Лагойскім, Маладзечанскім, Слуцкім, Салігорскім і Стаўбеоўскім. На пацярпелай тэрыторыі размешчаны 153 населеныя пункты, дзе жывуць больш чым 15 тысяч чалавек (у тым ліку — 3 тыс. дзяцей).

За кошт сродкаў, якія выдзяляюцца на пераадаленне наступстваў аварыі на ЧАЭС, у вобласці пабудавана 4,4 тысячы жылых дамоў і кватэр, 14 бальніц і сельскіх урачэбных амбулаторыяў, 11 аздараўленчых устаноў, 2 аптэкі, 15 школ і 6 дзіцячых садкоў, 8 лазняў, 77 артэзіянскіх свідравін, заасфальтавана больш чым 300 кіламетраў дарог. Асабліва ўвага надаецца вырашэнню надзвычайнага пытанняў інвалідаў-чарнобыльцаў. На працягу апошніх шасці гадоў яны атрымалі больш чым 100 кватэр, сёлета для гэтай катэгорыі насельніцтва плануюцца пабудаваныя яшчэ 18.

— Нягледзячы на маштабны комплекс ахоўных мерапрыемстваў, які быў выкананы ў пост-чарнобыльскі перыяд, і дасягнуты рэальны эфект, асобныя праблемы застаюцца даволі вострымі, — адзначае загадчык аддзела чарнобыльскага рэгістра Мінскай абласной клінічнай бальніцы Уладзімір Савельёў. — Для групы людзей, якія пацярпелі ад аварыі на ЧАЭС і ліквідатару захоўваецца дадатковая рызыка пагаршэння стану здароўя, адзначаецца рост захворваемасці. Аналіз медыцынскіх наступстваў, іх дынаміка і прагнозы сведчаць аб тым, што праблема мінімізацыі вынікаў катастрофы і павышэнне эфектыўнасці неабходнай дапамогі, з цягам часу не толькі не губляе дапамогі, а і становіцца адной з найбольш прыярытэтных.

У адпаведнасці са спецыяльнымі загадамі ўраўнаважана аховы здароўя Мінскага аблвыканкама, пацярпелыя ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС маюць права на пазачасную дапамогу ў выглядзе спецыяльнага медыцынскага абслугоўвання ў спецыяльных медыцынскіх устаноў.

— Нягледзячы на маштабны комплекс ахоўных мерапрыемстваў, які быў выкананы ў пост-чарнобыльскі перыяд, і дасягнуты рэальны эфект, асобныя праблемы застаюцца даволі вострымі, — адзначае загадчык аддзела чарнобыльскага рэгістра Мінскай абласной клінічнай бальніцы Уладзімір Савельёў. — Для групы людзей, якія пацярпелі ад аварыі на ЧАЭС і ліквідатару захоўваецца дадатковая рызыка пагаршэння стану здароўя, адзначаецца рост захворваемасці. Аналіз медыцынскіх наступстваў, іх дынаміка і прагнозы сведчаць аб тым, што праблема мінімізацыі вынікаў катастрофы і павышэнне эфектыўнасці неабходнай дапамогі, з цягам часу не толькі не губляе дапамогі, а і становіцца адной з найбольш прыярытэтных.

У адпаведнасці са спецыяльнымі загадамі ўраўнаважана аховы здароўя Мінскага аблвыканкама, пацярпелыя ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС маюць права на пазачасную дапамогу ў выглядзе спецыяльнага медыцынскага абслугоўвання ў спецыяльных медыцынскіх устаноў.

Унікальнае абсталяванне нам прадэманстравалі загадчык кабинета рэнтгенакамп'ютарнай дыягностыкі Аляксандр РАКАЦЬ і рэнтгеналабарант Зінаіда МІСАВЕЦ.

чарговую амбулаторна-паліклінічную дапамогу і шпіталізацыю ва ўсе лячэбна-прафілактычныя ўстановы цэнтральнага рэгіёна. Пры гэтым першачаргова ўвага надаецца медыцынскаму абслугоўванню дзяцей і цяжарных жанчын, якія жывуць на забруджаных тэрыторыях. Устаноўлены аховы здароўя апошнім часам актыўна пераснашчаюцца, значна абнавілася абсталяванне ў Мінскай аблас-

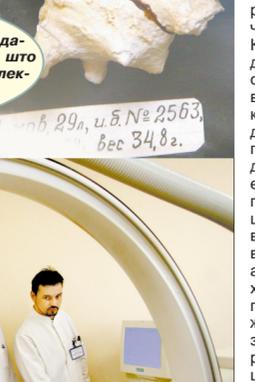
чарговую амбулаторна-паліклінічную дапамогу і шпіталізацыю ва ўсе лячэбна-прафілактычныя ўстановы цэнтральнага рэгіёна. Пры гэтым першачаргова ўвага надаецца медыцынскаму абслугоўванню дзяцей і цяжарных жанчын, якія жывуць на забруджаных тэрыторыях. Устаноўлены аховы здароўя апошнім часам актыўна пераснашчаюцца, значна абнавілася абсталяванне ў Мінскай аблас-

У Мінскай вобласці пад спецыяльным медыцынскім наглядам знаходзіцца 27,7 тысяч чалавек (у тым ліку 3,3 тыс. дзяцей).

Камяні, якія вырастаюць у нашым арганізме, часам дасягаюць такіх памераў, як гэты, што медыкі захоўваюць у сваёй калекцыі: вага яго — 34,8 грама.

Загадчык першага ўралагічнага аддзялення Тадевуш ТАРЭНДЗЬ і ўрач-уролаг Валерый ЛЯЛЮК.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА. Мінскі раён.

Сяргей Шарылаў, пасля пераснашчэння пачалі спраўдзіць працаваць на еўрапейскім узроўні. Гэта дазволіла значна палепшыць лячэнне пацыентаў, рэальна зменшыць смертнасць. Вялікую карысць прыносіць ранняе выяўленне захворванняў. Паводле слоў Уладзіміра Савельёва, дзякуючы дыспансэрызацыі, удалося стабілізаваць узровень захворваемасці і вызначыць кантынгент найбольш рызыкі развіцця паталогіі, якія абумоўлены ўздзеяннем комплексу негатывных фактараў наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС. Ці адрозніваецца сітуацыя па асобных раёнах Міншчыны?

— Напэўна, тут няма яўнай тэрытарыяльнай прыкметы, — лічыць Уладзімір Савельёў. — Колькасць людзей, якія ўваходзяць у спецыяльны чарнобыльскі рэгістр, прыкладна аднолькавая па рэгіёнах вобласці. Гэтая катэгорыя — пад пастаным медыцынскім наглядам, у выніку чаго хранічныя хваробы не пераходзяць у складаныя формы. Удаецца паспяхова лячыць і анкалагічныя захворванні, у тым ліку рак шчытападобнай залозы. Асабліва ўвагу будзем надаваць ліквідатарам, паколькі, як паказваў аналіз і прагнозы першаснай захворваемасці розных катэгорыяў пацярпелых насельніцтва, у бліжэйшыя пяць гадоў яны будуць знаходзіцца ў «зоне павышанай рызыкі». Калі дапамога аказваецца своечасова і якасна, то яна заўсёды мае станоўчы вынік.

Мікалай ЛІТВІНАЎ. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА. Мінскі раён.

Васкросыя музыканты Віталій ХОМІЧ і Мікалай ЛЯШКО і іхні кіраўнік-настаўнік Мікалай ДЗЕНІСОВІЧ.

АЛЬМАНЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

Не абыходзяцца такія сустрэчы без вясяльня гармонікаў з бубнамі, а спрэчкі могуць завяршыцца і высвятленнем адносінаў. Не здарма ж у паловы вёскі прозвішча Буян. І ў «сяточку» альманаху не дбаюць ні пра свае агароды, ні пра журавінавыя балоты. Здаецца, што іх зусім не хваляе і радзійна-радыяцыйнае небяспека, якую дваццаць адзін год таму прынес сюды вецер з Чарнобыля. Вёска аказалася адной з самых забруджаных у Столінскім раёне. І хоць гэтая трагічная акалічэнне ярас і стала галоўнай прычынай змянення векавых традыцый і звычаяў, сацыяльных умоў і ўкладу жыцця, шмат чаго цікавага і самабытнага тут усё роўна захаваўся.

— Дзіўнаю была сёлётная зіма — вельмі ягадная, — кажа Праскоўя Палукошка, загрузваючы ў прыбор дазіметрнай кантролю чарговую пробу журавінаў для выяўлення ўзроўню цэзія. — Упершыню зімою так часта праводзілі кантролі. Некалі гадоў медыцына альманскага ФАПА Праскоўя Палукошка з'яўляецца адначасова і радыёметрыстам-дазіметрстам, вядзе назіранні за накупленнем радыяцыі ў прадуктах харчавання, і асабліва ў дзікарослых грыбах і ягадах. Бяснежная цёплая зіма дазволіла альманцам збіраць журавіны амаль круглы год. Журавіны — гэта асноўны іх заробак.

У бязмежных балотах яшчэ шмат непатаптаных месцаў, а ягада была вельмі буйная. На жаль, мала месцаў, чыстых ад радыяцыі. Хто сумленны, перад тым як здаваць ягады, нясе іх да Праскоўі праверыць.

— Але таміх толькі палова вёскі, — зазначае Паша. — Другой палова альманцаў усё роўна, што яны спажываюць ці збіраюць, якое малако п'юць іх дзеці. Яно і зраўна: дваццаць гадоў мінула пасля аварыі на ЧАЭС, псіхіка людзей стала больш стабільнай. Але радыяцыя ж не паменела.

Дазіметрычны кантроль з'явіўся ў Альманам дзякуючы між-

Хросны ход у прастольнае свята.

народнай праграме CORE — супрацоўніцтва па раэабілітацыі забруджаных зямель. З 2001-га па 2006 год у Альманы раз на квартал прыязджалі французцы — супрацоўнікі гэтага праекта. Акрамя замераў радыяцыі ў глебе, яны вучылі насельніцтва адаптавацца да складаных умоў, культуры паводзінаў і гігіены, земляробству, апрацоўцы чыстага харчавання і дрэў, дапамагалі маладым маці засвоіць правілы правільнага кармлення немалат.

Альманскія балоты спрадвеку былі для тутэйшых ці не адзіным месцам здабычы сродкаў існавання: грыбы, рыба, дзікая жывёла, мёд, чарніцы, суніцы. Па журавінах яны могуць ісці пешшу па балоты ў бачне за 20 кіламетраў.

— Збіраць журавіны для нас не праблема, праблема вынесці іх з балота, — кажуць напяроб працавітыя альманцы. — За дзень кожны тут можа сабраць па 20—25 кіла, але праісці з гэтым цяжарам на купінах і вадзе дзясцяткі кіламетраў па сілах не кожнаму.

— За адзін студзень на журавінах я зарабіў на «Жыгулі», — раскажаў мне дужы мужчына гадоў пяцідзесяці каля царквы ў час свята. — Больш я на шабашкі не езджу, бо лепей нідзе не зарабію.

Дакладнай даты з'яўлення Альманаў і паходжання гэтай назвы не існуе. Не дамаглі ў пошуках і даўня раскопкі. Мясцовы краязнавец, настаўнік гісторыі Аляксандр Дамашчук не дзе «адкапаў», што першае ўпамінанне пра Альманы адносіцца да 1472 года. Нібыта гэтыя мясціны духа шанавалі для палаявання Радзівілы, а насялялі не прыгонныя, а вольныя і беглы люд з буйным роўнавам. Мо таму і прозвішча карэнага насельніцтва — Буян. Яшчэ да 1939 года на балотах стаяў палюўнічы радзівілаўскі дом, за якім вёўся нагляд. Аляксандр Дамашчук знайшоў звесткі, што на пачатку XIX стагоддзя ў Альманам было каля 100 падворкаў, у 1872 годзе з'явілася школа, а царква прыйшла ў непраходнасць.

— Значыць першая царква была вельмі старая, — робіць

Скрыжаванне перад школай размаляванае выпускнікамі папярэдніх гадоў.

выснову настаўнік.

Родам жа настаўнік не з саміх Альманаў — з Мярлінскіх хутароў. У 1953-м бацькі пераехалі спачатку ў Давыд-Гарадок, потым у Расію. У сям'і было 10 дзяцей. Ды і ў іншых сям'ях не менш нашчадкаў гадалася.

— Мярлінскія хутары ўзніклі каля 1928 года (калі з'явілася мяжа з Польшчай) — для ўмацавання мяжы. Зраўмела зямлю набывалі тут даволі танна, а з захапленнем распавядае альманскі краязнаўца. — «А вось час знікнення хутароў — 1961—1962 гг., калі стварыўся славетны авіяцыйны палігон Варшаўскай садружнасці.

У тых часах і зніклі вёскі Храпуны, Колькі, а на ўскраіне Альманаў з'явіўся пасёлак з перасяленцаў і Вяллі. Перавозілі ж людзей і хаты, і складалі іх на нова салдаты. Палігон хоць і спыніў існаванне, але усё ж захаваў працоўны ваеннай тэхнікі, а здараецца, і снарадаў. А вёска па-ранейшаму дзеліцца на дзве часткі: Альманы і Вяллі. І

Біццё велікодных як — старажытная традыцыя Альманаў.

Праскоўя ПАЛУКОШКА ў лабараторыі радыяцыйных вымярэнняў з журавінамі з альманскага балот.

«МАРА», «КВЕТКА НАДЗЕЙ» І ІНШЫЯ

Сем гадоў таму група вучняў Меркулавіцкай сярэдняй школы прыязджала ў дзіцячы аздараўленча-адукацыйны цэнтр «Надзея», што ў Мінскай вобласці, дзе прыняла ўдзел у экалагічным конкурсе і заняла прызывае месца. Вучні тады атрымалі запрашэнне паспрабаваць свае сілы і ўменне ў ажыццяўленні якасна-небудзь (па іх выбару) экалагічна-

га праекта. Конкурс праводзіўся ў рэспубліцы з удзелам камітэта «Жыццё пасля Чарнобыля» з Германіі. Дырэктар школы Любоў Аляксандраўна Галубіцкая і настаўніца біялогіі Валяціна Васільеўна Лявончыкава, параішы са калектывам, прыйшлі да выносна, што нядрэнна было б на тым прышкольным участку заклаці садок. І ўцэпілі, як гаво-

рыцца, у самы яблычак, бо (на сваё здзіўленне) гэты праект у тым конкурсе заняў трэцяе месца і школа атрымала грашовую прэмію ў тысячу долічмарак.

І пайшо-паехаха: энтузіязм калектыву быў такі, што землі ўчастка перааралі, вычысцілі, абгарадзілі падручным матэрыялам, закупілі саджанцы фруктовых дрэў, разбілі садок, у якім

знайшлося месца таксама парэчкі. Трыста дрэўцаў і кустоў перазамалялі добра.

У 2004 годзе ў раёне, які пацярпеў ад чарнобыльскай катастрофы, пачала рэалізоўвацца міжнародная праграма новага пакалення CORE «Супрацоўніцтва для раэабілітацыі», і школе прапанавалі прыняць у ёй удзел. Педагагі распрацавалі праект, які называлі «Рэканструкцыя фруктовага саду «Мара», і з офіса АБСЕ ў Мінску пазванілі і сказалі, што праект будзе прафінасансаваны. Абарона яго адбылася вясенню ў Слаўгарадзе. Школе на яго ажыццяўленне было выдзелена 4217 еўра. На гэтыя грошы закупілі сетку-рабіцу, мотаблок, іншы неабходны рэштучка і, вядома ж, пасадачны матэрыял — яблыні, грушы, клубніцы, парэчкі высокаўраджайных сартоў, у чым вялікую дапамогу школе аказаву Акадэмія навуц рэспублікі Салтан Гадзьмёў.

З яшчэ большым энтузіязмам узяўся калектыў школы за справу. Плошчы пад садом пашырліся да 60 сотак, быў пастаўлены «шлагбаум» перад вушастым і зубастым заіцамі. І вось вынік: ляс-тас быў атрыманы першы ўраджай — тры цэнтнеры парэчак, 40 вёдзёр клубніцы, а таксама паднесці сюрпрыз і твая яблыні, якім раней шкоду нанеслі зайцы.

— Сярод педагагаў, — гаворыць Любоў Аляксандраўна, — я хачу вылучыць Мікалай Мікалаевіч Іванова і Надзею Лявончыўну Кірзеву. Дарэчы, мы адкрылі профільны клас «Садаводства», у якім вучацца добраахвотнікі і нават здаюць па гэтым предмету экзамен. А на ўроках працы ў садку занятая ўсе вучні. Пры школе ёсць і агарод, дзе мы вырошчваем капусту і прадаём яе насельніцтву. Збіраем металалом. Зарабляем, адным словам, патроху, і гэта дало магчымасць набыць камп'ютар, разнажэнальную тэхніку. Летас ад продажу клубніцы і парэчак мы выручылі каля 700 тысяч рублёў. І гэта толькі пачатак. Наш сад «Мара» прывучае дзяцей працаваць на зямлі, павяжаць працу іншых.

Зараз у школе пачынаецца рэалізацыя наступнага праекта па азелененню і добраўпарадкаванню тэрыторыі, на што цэнтрам занятасці выдзелена пэўная сума грошай. Дарэчы, іх будуць выплачваць і дзецям ад 14 да 18 гадоў, якія будуць працаваць тут на канікулах.

— Галоўнай асаблівасцю праграмы CORE ў нашым раёне, — дадуць і яшчэ да гурты намеснік старэйшых раівыканкама Пётр Несцэрковіч і памочнік праграмы, метадыст аддзела адукацыі Лана Мельнікава, — з'яўляецца прыцягненне мясцовага насель-

ніцтва разам з нацыянальнымі і міжнароднымі партнёрамі на ўрадавым і няўрадавым узроўнях і працэс раэабілітацыі роднага краю. І самі актыўны ўдзельнікі на ўваабленню ў жыццё новых ідэй сталі настаўнікі і кіраўнікі ўстаноў адукацыі раёна.

Напрыклад, чым не адукацыйны малы праект «Стварэнне мясцовага гуртка радыяцыйнага кантролю» ў Камуна-Ленінскай базавай школе, ініцыятарам якога з'яўляецца завуц Тамара Іваліна пры падтрымцы Швейцарскага ўпраўлення па развіццю і супрацоўніцтву ў Беларусі? У школе працуюць гурткі «Юны экалаг» і радыяцыйнага кантролю, вучні праводзяць збор малака і іншых прадуктаў у насельніцтва для наступнага кантролю радыялагічнай якасці, якая вызначаецца з дапамогай спецыяльнага абсталявання мінілабараторыяў і гуртка. У пабудаванай цяплицы на «чыстым» грунце вырошчваюцца памідоры, агуркі, якія ідуць на харчаванне школьнікаў. А сродкі, выручаныя ад продажу, паступаюць на пазабюджэтны рахунак школы.

Тое ж самае і ў Нісімавіцкай школе (былы дырэктар Надзея Батурына), дзе пад кіраўніцтвам педагагаў арганізавана вырошчванне экалагічна чыстых грыбоў вешанак, што выкарыстоўваюцца як для патрэб гэтай навучальнай установы, так і для продажу

Чарнобыль нас аб'яднаў

Напярэдадні 21-й гадавіны аварыі на Чарнобыльскай АЭС грамадская арганізацыя з Фінляндыі наведвала нашу краіну з сяброўскім візітам.

Фінская грамадская арганізацыя вось ужо 16 гадоў займаецца пытаннямі вынікаў чарнобыльскай катастрофы на тэрыторыі Беларусі. Традыцыйна кожны год дэлегацыя наведвае дзіцячы аддзельнік бальніцы, дамы інтэрнату для дзяцей-сірот і састарэлых людзей у Горках і Магілёве. Фіны прывозяць у якасці гуманітарнай дапамогі медыкаменты, цацкі, а летам запрашаюць на аздараўленне хлопчыкаў і дзяўчынак з Беларусі.

— Як ні жахліва гэта гучыць, але Чарнобыль нас аб'яднаў, — дзеліцца Кая-Ліза Тойванэн, кіраўнік і арганізатар летняга адпачынку беларусаў у Фінляндыі. — Нам заўжды трэба памятаць, што дзеці — гэта самыя галоўныя ў жыцці. І павінны больш ніколі не паўтараць такіх памылак.

Марына БЕГУНКОВА.

Арыялянская метадыка працоўнай і сацыяльнай раэабілітацыі дзяцей-інвалідаў шляхам вырошчвання кветкавых клумбаў і ўтрымання цяплицы распрацавана ў Украіне на базе цэнтра карэкцыйна-развіваючага навучання і раэабілітацыі горада Чачэрска (ініцыятар праекта — дырэктар цэнтры Тамара Макеева, донор — вышэйшэйшае ўпраўленне са Швейцарыяй).

А былі настаўнік фізкультуры Віталій Новікаў з Роўкавіцкай сярэдняй школы-садка прапанаваў праект «Актывізацыя жыцця і развіцця насельніцтва уласных ініцыятыў». Які садейнічае пераадаленню дэпрэсіі і сацыяльнай апатыі жыхароў вёскі. На тэрыторыі школы закладзены фруктовы сад са ста дрэўцаў. Працуе трэнажорная зала, адкрыты філіял школы мастацтваў. Школа становіцца галоўным сацыяльным цэнтрам.

Пералік падобных праектаў, якія ажыццяўляюцца ў Чачэрскай раёне ў рамках праграмы CORE, можна працягваць і далей. Галоўнае, што людзі паверылі ў яе і на справе даказваюць, што на суперак усім чарнобыльскім праблемам яны гатовы прыняць неспрады ўдзел у лёсе сваёй малой радзімы і ўнесці паспяховы ўклад у яе доўгатэрміновую раэабілітацыю.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ. Чачэрска раён.

Вольга АБРАМАВА:

«На асобных напрамках адносіны з Расіяй могуць змяніцца не ў горшы бок»

Апошнім часам па Расіі пракацілася хваля апазіцыйных «Маршаў нягодных», якія сутыкнуліся з жорсткай рэакцыяй расійскіх уладаў. Ці можна лічыць «маршы» падрыхтаванымі ў суседняй краіне? Як могуць складвацца беларуска-расійскія адносіны, калі падчас маючых адбыцца ў Расіі прэзідэнцкіх выбараў пры ўладзе застаецца «каманда Пуціна»? Як можна ацаніць новыя патрабаванні расійскага ўрада аб выдзеленні Беларусі стабілізацыйнага крэдыту? На пытанні карэспандэнта «Звязды» адказвае член Камісіі па дзяржаўнаму будаўніцтву, мясцоваму самакіраванню і рэгламенту Вольга АБРАМАВА.

— Ці не лічыце вы, што арганізатары «Маршаў нягодных» рыхтуюцца да спробы «акляровай» рэвалюцыі ў Расіі? Якія шанцы, на ваш погляд, мае такое развіццё падзей?

— На мой погляд, шанцаў на ўзяццё такім чынам улады ў Расіі няма ніякіх. Невядома шанцаў! Для таго, каб такім чынам узяць уладу, яна павінна «ляжаць пад нагамі». Павінна быць слабая, неадмабілізаваная ўлада, не гатовая аказваць супраціў ні на адным напрамку. У Расіі сёння гэтага няма. А тое, што мы бачым арыентацыю не на працу ў «сістэмнай» апазіцыі,

не на тое, каб легальным чынам прабівацца ў органы ўлады, то гэта сапраўды так. Сам спосаб дзеяння гаворыць пра тое, што абсалютная большасць арганізацый, якія ўваходзяць туды, з'яўляюцца маргіналізаванымі арганізацыямі.

— Ці магчыма, што расійская партыя «Яблык» і буйная ліберальная партыя «Саюз правых сіл» пярэйдуча да «несістэмных» метадаў барацьбы?

— Немагчымага нічога няма. Тым больш, што элементы такіх дзеянняў былі характэрныя для расійскага «Яблыка» пасля 2003 года, пасля таго, як партыя апынулася па-за парламенцкімі сценамі. Ва ўсім разе, у асобных рэгіёнах, у буйных прамысловых цэнтрах прадстаўнікі (асабліва маладзёжныя структуры) «Яблыка» паводзілі сябе «несістэмным» чынам. Праўда, не так радыкальна, як «Ншая Расія»...

А многія правыя палітыкі, напрыклад, Ірына Хакамада, удзельнічалі ў «Маршы нягодных». Канешне, Ірына Хакамада — не той палітык, які будзе пракаваць сваіх прыхільнікаў «будаваць барыкады». Вулчынны працэсныя акцыі таксама могуць праходзіць у правым полі.

У цэлым жа для правых «вулчынны» стэль нехарактэрны. І для сацыял-лібералаў, да якіх я адношу расійскую партыю «Яблык», гэта нетыповыя па-

водзіны. Дарэчы, у апошнія гады раёйскі «Яблык» пераўтварыўся больш у правабарончую арганізацыю. Бо нічога іншага расійская дзяржава партыі не пакінула.

— Як могуць змяніцца адносіны з Расіяй пасля прэзідэнцкіх выбараў у Расіі ў 2008 годзе, калі пры ўладзе застаецца «каманда Пуціна, а сам Уладзімір Пуцін сядзе з паста кіраўніка краіны?»

— На асобных напрамках адносіны могуць змяніцца не ў горшы бок. У бок змякчэння некаторых часовых прэтэнзій. Але ў цэлым адносіны задаюцца не толькі рамкавымі ўмовамі двухбаковых пагадненняў, але і тымі пагадненнямі, да якіх зараз тая ці іншая краіна ўступіла далучацца. Для Расіі гэта ўспрымае ў СГА.

— З'явілася інфармацыя, што Расія ўзьявае выдзеленне стабілізацыйнага крэдыту ў памеры 1,5 млрд долараў для Беларусі з прадастаўленнем акцыяў «Белтрансгазу» ў залог. Як вы ацэньваеце такую пазіцыю расійскага ўрада?

— Гэта ўкладваецца ў рынак адносіны паміж партнёрамі. Калі адзін бок нешта просіць у іншага, гэты іншы мае права высюваць патрабаванні, якія лічыць патрэбнымі. А далей ужо, як дамовіцца...

Сяргей КУЗНЯЦОЎ.

Дзённік Вікі Ц.
Дзесяці на белым свеце... Кожны момант у розных кутках зямнога шара нешта адбываецца: кожны з 3 хвіліны, напрыклад, у Германіі адзін чалавек робіцца інвалідам, кожную гадзіну ў выніку няшчасных выпадкаў і хвароб паміраюць каля 250 чалавек (і гэта толькі ў Расіі), за год ва ўсім свеце рэгіструецца не менш як 270 мільёнаў няшчасных выпадкаў. «Чалавечы фактар» увогуле страшная рэч: срод усе віды няшчасцяў і стыхійных бедстваў тэхнагенныя катастрофы, як сцвярджае статыстыка ААН, займаюць трыццаць месца. Але самае страшнае не гэта статыстыка, а тое, што пакуль у адзін канец свету прыходзіць жудасная наваля, у другім — жыццё працягваецца...

ПЕРЫЯД ПАЎРАСПАДУ

26.04.2007
«Не стане нас. А свету — усё адно...». — сцвярджаюць вялікі філосаф і паэт старажытнасці, мудры Амар Хаям. І тут не падкапаеш, не паспрачаеш. Хіба што адно «але» зможа ўставіць: не усё адно, пакуль памятаюць. Тым больш, калі нагода гэта дацьчыцца не аднаго і не двух, а мільёнаў людзей. Схлусту, калі скажу, што памятаю, якое было надвор'е ў той дзень. Напэўна, было цёпла — інакш з чаго б маці з суседскіх вокнаў доўга клікала нас дадому, а потым, не дачакаўшыся, проста спусцілася і выцягнула за рукі з дзіцячай плячючка. А чым шчыра мы маглі быць занятыя, акрамя «кіча», хованак або «казкоў-разбойнікаў» — мне да школьнай катаргі заставаліся яшчэ чатыры доўгія месяцы, сястра хадзіла ў сярэднюю групу дзіцячага садка, а малой дык увогуле ўсяго клопату было — паесці і паспаць, ды яшчэ сказаць сваё важнае «агу».

Зрэшты, дзякуючы малодшай сястры гэтая дата ніколі не выветрыцца ў мяне з памяці. Бо наша Кацярына 1986 года нараджэння, «чарнобыльска», як пазней называлі іхні год і ў садку, і ў школе. Мабыць, таму ёй першай і выпалі шматлікія абсалютаваныя і паліклініцы, пастаноўка на ўлік у дыспансэры і выдача сагдаватарскіх беленчыхіх таблетаў каземажнага прэпарата Ціраксін. Потым мы елі іх пачкамі, не адчуваючы прысмаку — абы толькі мама не нервалавалася. І ёдам на цукар капалі. І дэфіцытныя грэцкія арэхі бабуля пачала прысылаць у вялікіх пакунках. А нелюбіма ў той час марская капуста, падобная да бяскоццага плоскага цёмна-зялёнага чарвяка, аказваецца, спалучаецца практычна з усімі стравамі, за выключэннем, можа быць, кампота.

Мы з аднакласнікамі хутка вывучылі, дзе знаходзіцца шчытападобная залоза і якое памеру яна павінна быць у норме. Параўноўвалі. Зайздросцілі тым, у каго большая. Нават прыдумалі сваёсаблівая спабаронцыты: прыкладзі паміж ключыцамі чыную лыжку — кружлком да залозы — і глядзецца, у каго доўжэй пратрымаецца. Да некаторых гэтыя лыжкі прыліпалі, будучы прыклепаня. І мы, дурні, гэтым ганарыліся. Як ганарыліся і штомесячным візітамі ў анакаліты дыспансэр, паўшэптам раўніва пераказваючы адзін аднаму падрабязнасці: «У мяне другая ступень павелічэння...».

Праз некалькі гадоў высветліліся і скалкі матэрыяльныя вынікі пастаноўкі на ўлік — гумантарная дапамога «чарнобыльцам», ільготы, везеды на аздараўленне за мяжу. У нашай школе, праўда, не папашчавала нікому: доўгі час лічылася, што Мінск практычна не пацярпеў ад аварыі, у адрозненне ад паўднёвых абласцей. Тады мы па-чорнаму зайздросцілі «шчасліўчак»-перасяленцам, хто трапіў пад тую ці іншую дзяржаўную праграму.

Яшчэ пазней — пайшоў вал інфармацыі. Выкрыванні, расследаванні, падрабязнасці і каментарыі, дыягназы і прагнозы, змрочныя наступствы і асцярожныя перспектывы. Чамусьці прычыслівымі зрабіліся пытанні, у які бок у той дзень дзьмуў вецер. Цэзіі, плутоній, уран і стронцій з усямі літававымі прыстаўкамі ўвайшлі ў наша жыццё трывала, як нелюбімыя, але настэрныя сваёй. У моду ўвайшлі невялічкія, кішэчныя дазіметры, якімі правяралі набытую на кірмашы садавіну-гародніну.

Потым, гэтаксама валам, пачаліся махлярствы і спекуляцыі на чужым горы. Не ведаю, колькі кілаграмаў паперы патрацілі органы беспякіі на завядзенне крмінальных і адміністрацыйных спраў на псеўда-«чарнобыльцаў».

Катастрофа пакрысе набыла ўласны твар, злеплены з мноства, мноства пакутлівых твараў і скаленчаных лёсаў. Яна, бяздушная, раптам захыла сваім самастойным, страшным і незразумелым, жыццём, якое не трывожаць ні памятныя мітынгі, ні сіроцкія вочы пакінутыя ў «мёртвых вёсках» дамоў. Па чалавечых мерках у яе зарэз — паўналецца. Па фізічных — яе жыццё будзе, на жаль, доўгім (толькі перыяд паўраспаду цэзію-137 складае больш як 30 гадоў, а гэта не адзіны радыяактыўны элемент, як «выдхнулася» ЧАЭС). Але галоўнае, напэўна, каб «нашчадак» у гэтай аварыі не аказалася. Каб не ўзнікла ў гісторыкаў 3-га тысячагоддзя такога тэрміну: перыяд паўраспаду памяці...

ШАХМАТЫ

Пад рэдакцыяй майстра спорту Уладзіміра СЫЧОВА
ЮБІЛЕЙНЫ КОНКУРС
РАШІЗННІЙ «ЗВЯЗДА»-90
Заданне № 5. Іван ШЫНДЛЕР.
Мат за 3 хады. (6+7).

Заданне № 6. Уладзімір КОС.
Мат за 3 хады. (6+7).

Заданне № 7. Андрэй АНЧЫН.
Мат за 3 хады. (8+10).

УЗАЕМНЫ ЦУГВАНГ

У пэўных пазіцыях узаемнага цугванга іншы раз існуе магчымасць ці патрэба перадачы чаргі ходу шляхам маневра караля ў межах аднаго троххуціка.

В. Масман, 1951 г. Белья: Крf1, Лс4, Кe5 (3). Чорныя: Крe3 (1). Мат за 6 ходоў.

Пры ходзе чорных 1. ... Крd2 2. Крf2 Крd1 3. Крe3 Крe1 4. Лс1x — усё проста. Але калі перадаць чорным чаргу ходу? Выручае «чорны» троххуцік g1, g2, f1. 1. Крg1 Крe2 2. Крg2 Крe3 3. Крf1! Тая ж пазіцыя! Але ў белых выйграны тэмп на полі g1. Таму 3. ... Крd2 і ўсё, як у пачатку.

У наступным эцюдзе ўзаемны цугванг прадастаўлены яшчэ больш наглядна.

В. Нестарэску, 1978 г. Белья: Крh7, Лa1, Ch2, Кb6 (4). Чорныя: Крe6, Лb4, п. a7 (3). Выйгрыш.

1. Лe1+ Крf2 2. Лe7+ Крb6 3. Сd6 Лb6! 4. Сc5! Лb5 5. Са3 Лb6 6. Крh1 Ch5 у цугвангу! (6. ... Лb6 7. Сc5! а7 8. Са3) і на любы адыход чорнай туры выйграе батэрыны шах.

А вось гэта выглядае на практычных.

Белья (Ейт): Крb1, Лb4, пп. a3, b3 (4). Чорныя (Трбтаквер): Крd5, Фd2, пп. a4, b5 (3). (1927 г.).

Чорным здалося, што паля размену фігур яны выйграюць: 1. ... Ф:b4? 2. ab ab 3. Крb2 Крc4 (белы ў цугвангу) 4. Кра3 b2 5. Кра2! (пры 5. Кр:b2 Кр:b4, валодаючы апазіцыяй, чорныя выйграюць). Пагадзіліся на нічыю, бо на 5. ... b1Ф 6. Крb1 Крb4 7. Крb2 ужо белыя авалодаюць апазіцыю. Нічыя!

Утерянный диплом БГЭУ № 0325164, выданы на імя Івановіч Наталі Александровны, **считать недействительным.**

Сёння

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	5.45	20.31	14.46
Віцебск	5.31	20.24	14.53
Магілёў	5.35	20.21	14.46
Гомель	5.37	20.13	14.46
Гродна	6.01	20.45	14.34
Брэст	6.06	20.41	14.35

Месяц
Першая квадра 24 красавіка. Месяц у сузор'і Дзевы.

Імяніны
Пр. Артамона.
К. Клаўдзія, Марцэліны, Марыя, Васіля, Рышарда.

Надвор'е на заўтра

Абазначэнні: **ТС** ільмі, **АТ** атмасферны ціск, **ЦС** цэсія, **В** воблачч, **П** перам. воб., **Я** ясна

Віцебск: +8...+10 749 +19...+21 мм

Гродна: +7...+9 755 +19...+21 мм

Мінск: +7...+9 745 +16...+18 мм

Магілёў: +8...+10 748 +21...+21 мм

Гомель: +7...+9 756 +19...+21 мм

Брэст: +6...+8 754 +21...+23 мм

Няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў

...у суседзях

ВАРШАВА	+19 - +21 °C	Без ападкаў	МАСКВА	+16 - +18 °C	Без ападкаў
ВІЛЬНЮС	+19 - +21 °C	Без ападкаў	РЫГА	+8 - +10 °C	Без ападкаў
КІЕЎ	+21 - +23 °C	Без ападкаў	С-ПЕЦЯРБУРГ	+14 - +16 °C	Без ападкаў

Дзве даты

26 красавіка

1986 год — у выніку няўдала праведзенага эксперыменту ў 4-м энергаблоку Чарнобыльскай АЭС адбыўся выбух, які разбурыў рэактар. Гэта аварыя стала самай буйной тэхнагеннай катастрофай у гісторыі чалавецтва. Эканамічныя страты перавышваюць 120 млрд долараў.

1842 год — 165 гадоў таму над Брэсцкай крэпасцю, пабудаванай з мэтай абароны заходніх рубжоў Расійскай імперыі, быў узяты дзяржаўны сцяг. Першы камень крэпасці закладзены 1 чэрвеня 1836 года, разам з ім была змурэваная бронзавая дошка з памятным надпісам і шкатулка з манетамі. Складалася з замкнутай калывай 2-павярховай абарончай казармы даўжынёй 1,8 км, з цаглянымі сценамі таўшчынёй 2 метры. У яе 500 казематах магло размесціцца больш як 12 тысяч салдат з узбраеннем і прыпасамі. Умацаванні пастаянна ўдасканальваліся, будаваліся новыя форты, бастыёны, валы. Напярэдняй Першай сусветнай вайны рэканструкцыяй фортаў кіраваў ваенны інжынер капітан Д. Карбышаў.

«Самая цяжкая ў спрэчцы — не толькі абараніць свой пункт гледжання, колькі мець аб ім дакладнае ўяўленне».

Андрэ Маруа (1885—1967), французскі пісьменнік.

Цытата дня

Усміхнёмся!

Дзе рыба, ледзь ногі перастаўляе, бо цягне на спіне двухмётравыя сома, аж крукам сагнуўся. На-сустрач яму — другі рыбак! — з вядром, у якім плохаціцца некалькі дзясцяўка карасікаў, і яхніна так кажа: — Што, толькі адну злавіў?

©

Турыст у час экскурсіі па возеры Лох-Нэс пытаецца ў гіда:

— А калі пачара з'яўляецца на паверхні?

— Па-рознаму, сэр, але пасля пятай шклянкі — абавязкова.

©

У машыне едуць бізнэсмен, інжынер і праграміст. Тут з аўтамабілем нешта здарылася і ён спыняецца.

Інжынер: — Зараз рухавік праверым, адрамантуем, хвілін праз 40 далей павідзем.

Бізнэсмен: — Ат я зараз сыярам па сотаваму патэлефаную — яны нам новую машыну прыгоняць.

Праграміст: — А можа, мы ўсе выйдзем з машыны, потым энту загрузімся і яна далей паедзе?

Считать недействительным страховой сертификат серии ААА № 0291815709 ЗАО «Айни» по обязательному страхованию гражданской ответственности владельцев транспортных средств, выезжающих в Россию.

Згублена пасведчанне інваліда ІІІ групы серыі 02 № 074162, выддана на імя Іванова Альбіны Александровны, **лічыць несапраўдным.**

Людзі «гінуць» за метал

Сёлета толькі ў першым квартале праваахоўнікамі спынена дзясціна 49 пунктаў па нелегальнай купцы лому каларовых і чорных металаў, канфіскавана 889 тон металалому на суму звыш 396 мільянаў рублёў. Нягледзячы на тое, што ўведзена адміністрацыйная адказнасць за парушэнне парадку ўліку, збору, захоўвання, транспарціроўкі, выкарыстання або рэалізацыі металапрадукцыі, чорных і каларовых металаў, іх лому і адыходаў, а праваарушальнікі рызыкуюць атрымаць вялікі штраф (да 50 базавых велічын), тым не менш, праблема нелегальных «здзелак» — актуальная.

Калі паведамілі карэспандэнту «Звязды» ва ўпраўленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў МУС, так супрацоўнікі міліцыі Гомельскай паліцыі пачалі з'яўляцца ў якасці канфіскавана 55 тон лому чорнага металу на суму звыш за 16 мільянаў рублёў. Кожны з затрыманых быў аштрафаваны амаль на мільён рублёў. А вось жыццару Ваўкаўска, які перавозіў дзве тоны медзі і латуні, прыйшося залічыць дзяржаве паўтара мільёна рублёў. У нядзелю вечарам паблізу вёскі Сяло Лёзненскага раёна супрацоўнікі УС Вёскага аэблывканамата затрымалі аўтамабілі «КамАЗ» і «Урал», якія перавозілі 16 тон каларовага металу без дакументаў. Дарэчы, як падкрэсліваюць у міністэрстве, у асноўным нелегальныя пастаўкі металу ідуць у Расію: розніца ў цене і празрыстасці мяккі галоўняй прычыны гэтага.

Ігар ГРЫШЫН.

Мядзведзь TEAMка склікае каманды

У пятніцу, 27 красавіка, пачынаецца свята для аматараў хакея — 71-ы чэмпіянат свету. Першынство адбудзецца ў Расіі, а яго пераможца стане вядомы 13 мая. Балельшчыцаў чакае прыкладна два тыдні лядовых баталій з мноствам яскравых атак, прыгожых шайбаў і розных адкрыццяў. Талісаман чэмпіянату-2007 стане стылізаваны пад хакеіста мядзведзь Теамка. Яго імя гучыць па-рускі Цімка, але ўтварылася ад англійскага слова «каманда». Цікава, што менавіта талісаман мядзведзь тройчы прыносіў удачу савецкай зборнай на хатнім турніры ў Маскве. Калі ж чэмпіянат праходзіў у Санкт-Пецярбургу і яго сімвалам з'яўляўся лось, расіяне занялі толькі 11-е месца. Цікава, што ў гэтым годзе спайняецца 50 гадоў з дня, калі чэмпіянат свету ўпершыню прымаў Масква (1957).

У расійскай сталіцы зборная будучы гуляць на новай арэне на Хадынскім полі, якая не так даўно была адкрыта да 60-годдзя расійскага хакея. Беларуска зборная выступіць на сям'ятыснай арэне «Мышчыцы», што лічыцца адной з лепшых лядовых пляцовак Расіі (была адкрыта ў лістападзе 2005 года). Спартсменамі нашай дружныні ў групе «В» стануць чэхі (27 красавіка), амерыканцы (29 красавіка) і аўстрыйцы (1 мая). Тры мацнейшыя каманды квартэта на наступным этапе сустрэнуцца з трма лепшымі зборнымі групы «С», якую склалі Канада, Славакія, Германія, Нарвегія. У квартэце «А» выступяць Швецыя, Швейцарыя, Латвія і Італія, у групе «D» — Фінляндыя, Расія, Украіна і Данія.

Няколькі моцна выглядае сёлета склад беларускай каманды? Менш за усё непакоіць ватарарская пазіцыя: супакойвае наўняўнасць у камандзе цудла-галіпера Андрэя Мезіна. Праблемы ёсць у нападуючых: іх рады падкасіць шараг траўмаў. Форвард уфійскага «Салавата Юлаева» Яраслаў Чупрыс ужо дакладна не паедзе на чэмпіянат, толькі вярнуўся на лёд пасля траўмы Дамітры Мельшэка і Аляксей Страуха, аднаўляецца пасля траўмы капітан беларускай зборнай Канстанцін Кальцоў. І ўсё ж галоўны трэнер беларусаў Курт Фрэйзер запэўніў, што разлічаны на гэтых ігракоў, які і на нападуючых Андрэя Касціяна і Міхаіла Грабоўскага, але іх прыезд адкладваецца з-за выступлення хакеістаў у Амерыканскай хакейнай лізе за клуб «Гамільтан Бульдогз». А вось тых, хто мог бы ўзмацніць склад нашай зборнай,

Шайбу, шайбу!

На леташнім чэмпіянаце ў Рызе беларусы пад кіраўніцтвам Глена Хэлана прадэманстравалі сваю найлепшую гульню і занялі высокае шостае месца. Сёлета нацыянальную зборную ўзначальвае Курт Фрэйзер. Паглядзім, ці зможа амерыканскі спецыяліст палепшыць дасягненне свайго сябра. Першы трафей пад кіраўніцтвам новага важака беларусы сёлета ўжо здабылі: у лютым на міжнародным турніры «Кубак Палесся» ў Гомелі. З спосахам наша зборная правяла і падрыхтоўчы этап да чэмпіянату свету-2007: перамагла ва ўсіх шасці спартыўках — са славенцамі (5:2), з італьянцамі (4:1; 3:1), нарвежцамі (3:1; 5:4) і славакамі (2:1). За некалькі дзён да чэмпіянату зборная наведала плошчу Перамогі ў Мінску. Паўна, каб натхніцца на будучыя выйгрышы.

Ірына ПРЫМАК.

ХАКЕЙ У ЭФІРЫ

71-ы чэмпіянат свету па хакею намяганым Белтэлерадыёкампаніі, злучаючы ўбачыць у прамым эфіры. На Першым канале і канале «ЛАД» будучы трансляцыя ўсе сустрэчы з удзелам беларускай зборнай, а таксама ўсе гульні фінальнага раўнда. Усяго балельшчыкі убачаць 18 трансляцый з Масквы, каментараў якія будучы Уладзімір Навіцкі і Алег Шыбека. Акрамя таго, падрабязнасці спарторываў будучы асвятляць у спартыўных выпусках АНТН і праграме «Хакей. Формула гульні». Упершыню да пачатку і адрэзу пасля кожнага матча з удзелам зборнай Беларусі гледачам будучы прапанаваны інтэрв'ю з беларускімі хакеістамі.

Выраі і захавай:

Графік прамых трансляцый чэмпіянату свету па хакею	Час эфіру	Канал	Трансляцыя
27.04, 19.10	27.04, 19.10	Першы	Беларусь—Чэхія
29.04, 19.10	29.04, 19.10	Першы	Аўстра—Беларусь
1.05, 15.10	3.05, 15.10	Першы	Матч кваліфікацыйнага раўнда
3.05, 15.10	4.05, 15.10	Першы	Матч кваліфікацыйнага раўнда
4.05, 15.10	5.05, 15.10	Першы	Матч кваліфікацыйнага раўнда
5.05, 15.10	6.05, 15.10	Першы	Матч кваліфікацыйнага раўнда
6.05, 19.10	7.05, 19.10	Першы	Матч кваліфікацыйнага раўнда
7.05, 19.10	9.05, 15.10	Першы	Матч 1/4 фіналу
9.05, 15.10	9.05, 15.10	Першы	Матч 1/4 фіналу
10.05, 15.10	10.05, 15.10	Першы	Матч 1/4 фіналу
12.05, 14.10	12.05, 18.10	Першы	Паўфінал
12.05, 18.10	13.05, 15.10	Першы	Паўфінал
13.05, 15.10	13.05, 19.10	Першы	Матч за 3-е месца
13.05, 19.10		Першы	Фінал

аўта

Руборы водзе Мікола ДЗЯБЕЛА.

аматар

БЕЛАРУСБАНК

УТВЕРЖДЕНО
Наблюдательный совет
АСБ «Беларусбанк»
17 января 2007 г.
Протокол № 1

ЗАВЕРЯЮ
Начальник управления ценных бумаг
Главного управления по г. Минску
Министерства финансов Республики Беларусь
В.Н. Омелянович
28 марта 2007 года

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

об открытой продаже облигаций двадцать третьего и двадцать четвертого выпусков Открытого акционерного общества «Сбергательный банк «Беларусбанк»

Наименование эмитента
на белорусском языке:
полное: Акционерное общество «Сбергательный банк «Беларусбанк»;
сокращенное: Акционерный Ашчадны банк «Беларусбанк» (ААБ «Беларусбанк»);
на русском языке:
полное: Открытое акционерное общество «Сбергательный банк «Беларусбанк»;
сокращенное: Акционерный Сбергательный банк «Беларусбанк» (АСБ «Беларусбанк»);
АСБ «Беларусбанк» зарегистрирован в Национальном банке Республики Беларусь 27 октября 1995 года. Регистрационный номер 56.

Место нахождения эмитента, телефон, электронный адрес:
220050, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Мясникова, 32. Телефон - (017) 218-84-08, телефон/факс - (017) 222-26-26. E-mail - info@belarusbank.minsk.by

Основные виды и срок деятельности эмитента

В соответствии с законодательством Республики Беларусь, Общественным классификатором видов экономической деятельности Республики Беларусь (код 65121 - деятельность коммерческих банков) и на основании Лицензии на осуществление банковской деятельности от 27 октября 2006 года № 1, выданной Национальным банком Республики Беларусь, АСБ «Беларусбанк» осуществляет следующие банковские операции:

- привлечение денежных средств физических и юридических лиц во вклады (депозиты);
- размещение привлеченных денежных средств от своего имени и за свой счет на условиях возвратности, платности и срочности;
- открытие и ведение банковских счетов физических и юридических лиц;
- открытие и ведение счетов в драгоценных металлах;
- осуществление расчетного и кассового обслуживания физических и юридических лиц, в том числе банков-корреспондентов;
- валютно-обменные операции;
- купля-продажа драгоценных металлов в случаях, предусмотренных законодательством Республики Беларусь;
- привлечение и размещение драгоценных металлов во вклады (депозиты);
- выдача банковских гарантий;
- доверительное управление денежными средствами по договору доверительного управления денежными средствами;
- инкассация наличных денежных средств, платежных инструкций, драгоценных металлов и иных ценностей;
- выпуск в обращение банковских пластиковых карточек;
- выдача ценных бумаг, подтверждающих привлечение денежных средств во вклады (депозиты) и размещение их на счета;
- финансирование под уступку денежного требования (факторинг);
- предоставление физическим и юридическим лицам специальных помещений или находящихся в них сейфов для банковского хранения документов и ценностей (денежных средств, ценных бумаг, драгоценных металлов и драгоценных камней и др.);
- перевозка наличных денежных средств, платежных инструкций, драгоценных металлов и драгоценных камней и иных ценностей между банками и небанковскими кредитно-финансовыми организациями, их обособленными и структурными подразделениями, а также доставка таких ценностей клиентам банков и небанковских кредитно-финансовых организаций.

Помимо банковских операций, указанных в части первой настоящей статьи, АСБ «Беларусбанк» вправе осуществлять в соответствии с законодательством Республики Беларусь:

- поручительство за третьих лиц, предусматривающее исполнение обязательств в денежной форме;
- доверительное управление драгоценными металлами и (или) драгоценными камнями;
- операции (сделки) с драгоценными металлами и (или) драгоценными камнями;
- лизинговую деятельность;
- консультационные и информационные услуги;
- выпуск (эмиссию), продажу, покупку ценных бумаг и иные операции с ценными бумагами;
- продажу лотерейных билетов;
- иную деятельность, предусмотренную законодательством Республики Беларусь.

Банк может осуществлять отдельные виды деятельности, перечень которых определяется законодательными актами Республики Беларусь, только на основании специального разрешения (лицензии).

Банк вправе осуществлять производственную и (или) торговую деятельность для собственных нужд, а также в случаях, предусмотренных законодательными актами Республики Беларусь.

Банк осуществляет следующие виды деятельности в соответствии с Общественным классификатором видов экономической деятельности Республики Беларусь:

- страховое посредничество (деятельность страхового агента) (код 67201);
- сдача внаем собственного недвижимого имущества (код 702).

Срок деятельности АСБ «Беларусбанк» не ограничен.

Основные показатели финансово-хозяйственной деятельности АСБ «Беларусбанк» за 2005 год и 3 квартал 2006 года

Показатели	2005 год	3 кв. 2006 год
Прибыль, млн. р.	43746,0	38442,6
Рентабельность, %	4,4	13

Объем эмиссии, количество и вид облигаций
23-й выпуск:
объем эмиссии - 4 000 000 000 (Четыре миллиарда) белорусских рублей;
количество - 4 000 (Четыре тысячи) облигаций. Серия «АЩ», номера «000001-004000»; вид - неконвертируемые именные процентные облигации в бездокументарной форме (в виде записей на счетах).
24-й выпуск:
объем эмиссии - 21 000 000 000 (Двадцать один миллиард) белорусских рублей;
количество - 21 000 (Двадцать одна тысяча) облигаций. Серия «АШ», номера «000001-021000». Вид - неконвертируемые именные процентные облигации в бездокументарной форме (в виде записей на счетах).
Номинальная стоимость облигаций
Номинальная стоимость облигаций 23 и 24 выпусков - 1 000 000 (Один миллион) белорусских рублей.
Начальный срок открытой продажи облигаций
Срок первичной продажи облигаций 23 и 24 выпусков: с 1 октября 2007 года по 31 декабря 2007 года включительно.
Место и время проведения открытой продажи облигаций
Открытая продажа облигаций осуществляется АСБ «Беларусбанк» (г. Минск, ул. Мясникова, 32, центральный аппарат) на внебиржевом рынке ежедневно в течение банковского дня и (или) на ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа» в соответствии с законодательством Республики Беларусь в установленном срок открытой продажи. Срок открытой продажи может быть сокращен в случае полной реализации всего объема эмиссии облигаций 23 и 24 выпусков. АСБ «Беларусбанк» осуществляет продажу облигаций после согласования с Национальным банком Республики Беларусь 23 и 24 выпусков облигаций, опубликования краткой информации об открытой продаже облигаций 23 и 24 выпусков, заверенной Главным управлением по г. Минску Министерства финансов Республики Беларусь, которая публикуется АСБ «Беларусбанк» не позднее одного месяца с даты ее завершения. Владельцами облигаций 23 и 24 выпусков могут быть юридические лица и индивидуальные предприниматели - резиденты и нерезиденты Республики Беларусь (далее - юридические лица).
Денежные средства, направляемые юридическим лицам на покупку облигаций, уплачиваются в безналичном порядке на балансовый счет 4940 в АСБ «Беларусбанк», код 795.
В течение всего срока открытой продажи облигации 23 и 24 выпусков продаются первому их собственнику по номинальной стоимости.
Срок обращения облигаций
Срок обращения облигаций 23 выпуска составляет 5 лет - с 01 октября 2007 года по 30 сентября 2012 года.
Срок обращения облигаций 24 выпуска составляет 18 месяцев - с 01 октября 2007 года по 31 марта 2009 года.
Срок и порядок погашения облигаций
Дата погашения облигаций 23 выпуска - 1 октября 2012 года.
Дата погашения облигаций 24 выпуска - 1 апреля 2009 года.
Погашение облигаций производится владельцам облигаций 23 и 24 выпусков в день их погашения на основании реестра владельцев облигаций. Реестр владельцев облигаций формируется за 5 рабочих дней до даты погашения облигаций.
При погашении владельцам возвращается номинальная стоимость облигаций, а также выплачивается доход за последний купонный период (иные непоучтенные купонные доходы - при их наличии) в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь.
Досрочное погашение облигаций не осуществляется.
Условия и размер выплаты дохода по облигациям и порядок его определения
Выплата дохода по облигациям 23 и 24 выпусков производится владельцам облигаций периодически (один раз в три месяца) в виде купонного дохода на основании реестра владельцев облигаций. Реестр владельцев облигаций формируется за 5 рабочих дней до даты выплаты купонного дохода за соответствующий купонный период.
Днем выплаты соответствующего купонного дохода является первый банковский день после истечения определенного купонного периода, то есть истечения трех месяцев со дня начала первичного размещения, предусмотренного решением, предусмотренного решением о выпуске облигаций, или со дня истечения предыдущего купонного периода соответственно.
Первый купонный доход по соответствующей облигации начисляется со дня, следующего за днем ее первичного размещения до дня истечения купонного периода включительно, в котором было произведено первичное размещение данной облигации.
Второй и последующие купонные доходы, включая последний, по облигации начисляются со дня начала очередного купонного периода по день истечения данного купонного периода.
<http://www.belarus-bank.by>

Лицензия на осуществление банковской деятельности №1 от 27.10.2006 г., выданная Национальным банком Республики Беларусь. Лицензия № 02200/0247727 на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам, зарегистрирована в реестре лицензий Министерства финансов Республики Беларусь 29.01.2007 г. за № 5200-1246-901, срок действия - до 29.07.2007 г.

УТВЕРЖДЕНО
Наблюдательный совет
АСБ «Беларусбанк»
20 марта 2007 г.
Протокол № 5

БЕЛАРУСБАНК

ЗАВЕРЯЮ
Начальник управления ценных бумаг
Главного управления по г. Минску
Министерства финансов Республики Беларусь
В.Н. Омелянович
28 марта 2007 года

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

об открытой продаже облигаций двадцать пятого выпуска

Открытого акционерного общества «Сбергательный банк «Беларусбанк»

1. Наименование эмитента

на белорусском языке:
полное: Открытое акционерное общество «Ашчадны банк «Беларусбанк»;
сокращенное: Акционерный Ашчадны банк «Беларусбанк» (ААБ «Беларусбанк»);
на русском языке:
полное: Открытое акционерное общество «Сбергательный банк «Беларусбанк»;
сокращенное: Акционерный Сбергательный банк «Беларусбанк» (АСБ «Беларусбанк»);
2. АСБ «Беларусбанк» зарегистрирован в Национальном банке Республики Беларусь 27 октября 1995 года. Регистрационный номер 56.

3. Место нахождения эмитента, телефон, электронный адрес:
220050, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Мясникова, 32. Телефон - (017) 218-84-08, телефон/факс - (017) 222-26-26. E-mail - info@belarus-bank.by

4. Основные виды и срок деятельности эмитента

В соответствии с законодательством Республики Беларусь, Общественным классификатором видов экономической деятельности Республики Беларусь (код 65121 - деятельность коммерческих банков) и на основании Лицензии на осуществление банковской деятельности от 27 октября 2006 года № 1, выданной Национальным банком Республики Беларусь, АСБ «Беларусбанк» осуществляет следующие банковские операции:

- привлечение денежных средств физических и юридических лиц во вклады (депозиты);
- размещение привлеченных денежных средств от своего имени и за свой счет на условиях возвратности, платности и срочности;
- открытие и ведение банковских счетов физических и юридических лиц;
- открытие и ведение счетов в драгоценных металлах;
- осуществление расчетного и кассового обслуживания физических и юридических лиц, в том числе банков-корреспондентов;
- валютно-обменные операции;
- купля-продажа драгоценных металлов в случаях, предусмотренных законодательством Республики Беларусь;
- привлечение и размещение драгоценных металлов во вклады (депозиты);
- выдача банковских гарантий;
- доверительное управление денежными средствами по договору доверительного управления денежными средствами;
- инкассация наличных денежных средств, платежных инструкций, драгоценных металлов и иных ценностей;
- выпуск в обращение банковских пластиковых карточек;
- выдача ценных бумаг, подтверждающих привлечение денежных средств во вклады (депозиты) и размещение их на счета;
- финансирование под уступку денежного требования (факторинг);
- предоставление физическим и юридическим лицам специальных помещений или находящихся в них сейфов для банковского хранения документов и ценностей (денежных средств, ценных бумаг, драгоценных металлов и драгоценных камней и др.);
- перевозка наличных денежных средств, платежных инструкций, драгоценных металлов и драгоценных камней и иных ценностей между банками и небанковскими кредитно-финансовыми организациями, их обособленными и структурными подразделениями, а также доставка таких ценностей клиентам банков и небанковских кредитно-финансовых организаций.

Помимо банковских операций, указанных в части первой настоящей статьи, АСБ «Беларусбанк» вправе осуществлять в соответствии с законодательством Республики Беларусь:

- поручительство за третьих лиц, предусматривающее исполнение обязательств в денежной форме;
- доверительное управление драгоценными металлами и (или) драгоценными камнями;
- операции (сделки) с драгоценными металлами и (или) драгоценными камнями;
- лизинговую деятельность;
- консультационные и информационные услуги;
- выпуск (эмиссию), продажу, покупку ценных бумаг и иные операции с ценными бумагами;
- продажу лотерейных билетов;
- иную деятельность, предусмотренную законодательством Республики Беларусь.

Банк может осуществлять отдельные виды деятельности, перечень которых определяется законодательными актами Республики Беларусь, только на основании специального разрешения (лицензии).

Банк вправе осуществлять производственную и (или) торговую деятельность для собственных нужд, а также в случаях, предусмотренных законодательными актами Республики Беларусь.

Банк осуществляет следующие виды деятельности в соответствии с Общественным классификатором видов экономической деятельности Республики Беларусь:

- страховое посредничество (деятельность страхового агента) (код 67201);
- сдача внаем собственного недвижимого имущества (код 702).

Срок деятельности АСБ «Беларусбанк» не ограничен.

5. Основные показатели финансово-хозяйственной деятельности АСБ «Беларусбанк» за 2005 год и 3 квартал 2006 года

Показатели	2005 год	3 кв. 2006 год
Прибыль, млн. р.	43746,0	38442,6
Рентабельность, %	4,4	13

6. Объем эмиссии, количество и вид облигаций
объем эмиссии - 20 000 000 000 (Двадцать миллиардов) белорусских рублей;
количество - 20 000 (Двадцать тысяч) облигаций. Серия «АЩ», номера «000001-020000»; вид - неконвертируемые именные процентные облигации в бездокументарной форме (в виде записей на счетах).
7. Условия обеспеченности облигационного займа
Облигации двадцать пятого выпуска АСБ «Беларусбанк» (далее - облигации) обеспечены обязательствами физических лиц по возврату основной суммы долга и уплате процентов по предоставленным АСБ «Беларусбанк» кредитам на строительство, реконструкцию или приобретение жилья под залог недвижимости, включенным (включаемым) в соответствующий сформированный реестр данных обязательств, ведение которого осуществляет АСБ «Беларусбанк» в порядке, определенном законодательством Республики Беларусь.

Основная сумма долга по включенным в реестр обязательств по кредитам, выданным банком на строительство, реконструкцию или приобретение жилья под залог недвижимости, служащих обеспечением облигаций, составляет на 20.03.2007 г. - 30 040 775 999 белорусских рублей.

АСБ «Беларусбанк» ведет реестр обязательств по кредитным договорам, служащих обеспечением облигаций, и обеспечивает установление в части второй подпункта 1.1. пункта 1 Указа Президента Республики Беларусь от 28 августа 2006 г. № 537 - О выпуске облигаций банками» норматива ответственности объема находящегося в обращении облигаций размеру основной суммы долга обязательств по кредитным договорам.

8. Номинальная стоимость облигаций

Номинальная стоимость облигаций - 1 000 000 (Один миллион) белорусских рублей.

9. Начальный срок открытой продажи облигаций

Начальный срок первичной продажи облигаций: 01 мая 2007 года.

10. Место и время проведения открытой продажи облигаций

Открытая продажа облигаций осуществляется в ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа» и/или на внебиржевом рынке в соответствии с законодательством Республики Беларусь в течение 6 месяцев с 01.05.2007 г. по 31.10.2007 г. включительно, если больший срок не будет определен Правлением АСБ «Беларусбанк». Срок открытой продажи может быть сокращен в случае полной реализации всего объема эмиссии облигаций.

Для приобретения облигаций юридические и физические лица могут обращаться в филиалы-областные (Минское) управления, филиалы, центры банковских услуг и центральный аппарат АСБ «Беларусбанк». Отделения банка в размещении облигаций не участвуют.

АСБ «Беларусбанк» осуществляет продажу облигаций после согласования с Национальным банком Республики Беларусь 27 октября 1995 года. Регистрационный номер 56.

В день начала первичного размещения облигации размещаются по цене, равной номинальной стоимости.

Начиная со второго дня первичного размещения, покупатель также уплачивает сумму накопленного купонного дохода (НКД) за текущий купонный период с даты начала текущего купонного периода по дату фактической продажи, рассчитываемой по следующей формуле:

$$НКД = (K1 \cdot H^1 \cdot t1 + K2 \cdot H^2 \cdot t2 + \dots + Kn \cdot H^n \cdot tn) / (365(366) \cdot 100)$$

где:
НКД - накопленный купонный доход;
t1, t2, tn - количество дней соответствующей части текущего купонного периода, в пределах которой действующая ставка рефинансирования Национального банка Республики Беларусь была неизменной. При этом сумма t1 + t2 + + tn должна быть равна количеству дней текущего купонного периода, истекших с даты начала текущего купонного периода;

K1, K2, Kn - процентная ставка по купону (процентов годовых) за соответствующую часть периода начисления купонного дохода, в пределах которой действующая ставка рефинансирования Национального банка Республики Беларусь была неизменной, равная действующей ставке рефинансирования Национального банка Республики Беларусь плюс 1,5 (Один целый пять десятых) процентного пункта;

N - номинальная стоимость облигации.

Расчет суммы накопленного купонного дохода по облигациям осуществляется исходя из фактического количества дней в году (365 или 366), проценты начисляются за каждый календарный день года.

Расчет купонного дохода производится по каждой облигации с округлением в соответствии с Правилами начисления процентов в банках Республики Беларусь, утвержденными постановлением Совета директоров Национального банка Республики Беларусь 29.12.2000 г. № 31.3г.

Выплата части купонного дохода не производится.

14. Порядок выпуска облигаций в период их обращения
АСБ «Беларусбанк» обязуется осуществлять досрочный выпуск облигаций у любого их владельца одновременно с выплатой дохода за первый, второй, четвертый или шестой купонные периоды в следующие даты: 01.08.2007г., 01.11.2007г., 01.05.2008 г., 01.11.2008 г.

Выкуп облигаций осуществляется по цене, равной номинальной стоимости облигации. Выкуп облигаций осуществляется АСБ «Беларусбанк» в соответствии с правилами Секции Фондового рынка ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа».

В случае, если дата досрочного выкупа выпадает на нерабочий день, досрочный выкуп осуществляется в первый рабочий день, следующий за нерабочим днем, по цене равной номинальной стоимости. Проценты на сумму досрочного выкупа за указанные нерабочие дни не начисляются и не выплачиваются.

Для осуществления досрочного выкупа владелец облигации - юридическое лицо должно подать в АСБ «Беларусбанк» заявление о намерении осуществить такую продажу, которое должно содержать:

- наименование владельца облигаций;
- наименование ценной бумаги;
- количество облигаций, предложенных к досрочному выкупу;
- согласие с условиями досрочного выкупа, которые изложены в зарегистрированном проспекте эмиссии облигаций;
- юридический адрес и контактные телефоны заявителя;
- подпись уполномоченного лица.

В случае если для осуществления досрочного выкупа владельцу облигаций необходимо принятие решения соответствующего органа или получение согласования, или получение разрешения, владелец выкупаемых облигаций обязан заблаговременно принять (получить) данное решение (согласование, разрешение).

Для осуществления досрочного выкупа владелец облигации - физическое лицо должно подать в АСБ «Беларусбанк» заявление о намерении осуществить такую продажу, которое должно содержать:

- Ф.И.О. владельца облигаций;
- наименование ценной бумаги;
- количество облигаций, предложенных к досрочному выкупу;
- согласие с условиями досрочного выкупа, которые изложены в зарегистрированном проспекте эмиссии облигаций;
- адрес и контактные телефоны заявителя;
- подпись владельца облигаций.

Заявление о досрочном выкупе должно быть представлено в АСБ «Беларусбанк» в следующие сроки:

Купонный период, после которого осуществляется досрочный выкуп	Дата досрочного выкупа	Срок представления заявления о досрочном выкупе
1	01.08.2007	не позднее 24.07.2007
2	01.11.2007	не позднее 24.10.2007
4	01.05.2008	не позднее 23.04.2008
6	01.11.2008	не позднее 24.10.2008

Подача заявлений осуществляется по факсу с последующим предоставлением оригинала на протяжении трех дней, заказным письмом или непосредственно по адресу: 220050, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Мясникова, 32, тел. 200-19-82, факс 222-26-26. Заявления, представленные после указанных дат, считаются недействительными.

АСБ «Беларусбанк» имеет право осуществлять выкуп облигаций на биржевом рынке в иные сроки по цене, определяемой АСБ «Беларусбанк».

АСБ «Беларусбанк» имеет право осуществлять дальнейшую реализацию выкупленных облигаций, а также осуществлять с выкупленными облигациями иные действия в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

В случае выкупа всего объема эмиссии облигаций АСБ «Беларусбанк» может принять решение о досрочном погашении выкупленных облигаций.

15. Срок и порядок погашения облигаций

При погашении владельцам выплачивается номинальная стоимость облигаций, а также выплачивается доход за последний купонный период (иные непоучтенные купонные доходы - при их наличии).

Погашение облигаций производится 01.05.2009 г. на основании реестра владельцев облигаций путем перечисления в безналичном порядке причитающихся денежных средств на счета владельцев облигаций в белорусских рублях, открытых в уполномоченных банках Республики Беларусь. Реестр владельцев облигаций формируется за 5 рабочих дней до даты погашения облигаций.

В случае, если дата погашения выпадает на нерабочий день, погашение осуществляется в первый рабочий день, следующий за нерабочим днем, по цене равной номинальной стоимости. Проценты на сумму погашения за указанные нерабочие дни не начисляются и не выплачиваются.

В случае отсутствия в реестре владельцев облигаций данных о счетах владельцев облигаций в белорусских рублях, открытые в уполномоченных банках Республики Беларусь, а также в случае, если реестр содержит ошибочные банковские реквизиты, сумма, подлежащая выплате, выплачивается путем депонирования на счете АСБ «Беларусбанк» до непосредственного обращения владельца облигации. Проценты по депонированным суммам не начисляются и не выплачиваются.

Физическим лицам купонный доход может выплачиваться наличными денежными средствами на основании реестра владельцев облигаций при их обращении в ОПЕРУ АСБ «Беларусбанк» по адресу: г. Минск, ул. Мясникова, 32 и по предъявлении документа, удостоверяющего или подтверждающего личность.

График выплаты купонного дохода по облигациям:

Номер купона (процентного периода)	Начало периода	Конец периода	Продолжительность периода, дней	Дата выплаты дохода
1	01.05.2007	31.07.2007	92	01.08.2007
2	01.08.2007	31.10.2007	92	01.11.2007
3	01.11.2007	31.01.2008	92	01.02.2008
4	01.02.2008	30.04.2008	90	01.05.2008
5	01.05.2008	31.07.2008	92	01.08.2008
6	01.08.2008	31.10.2008	92	01.11.2008
7	01.11.2008	31.01.2009	92	01.02.2009
8	01.02.2009	30.04.2009	89	01.05.2009

В случае, если дата выплаты купонного дохода выпадает на нерабочий день, выплата купонного дохода осуществляется в первый рабочий день, следующий за нерабочим днем. Проценты на сумму купонного дохода по облигациям за указанные нерабочие дни не начисляются и не выплачиваются. Под нерабочим днем считается нерабочий день центрального аппарата АСБ «Беларусбанк».

Первый купонный доход по облигации начисляется со дня начала купонного периода, в котором было произведено первичное размещение данной облигации, по день его истечения включительно (в том числе, если указанный день истечения является нерабочим днем).

Второй и последующие купонные доходы (включая последний) по облигации начисляются со дня начала очередного купонного периода по день истечения данного купонного периода (в том числе, если указанный день истечения является нерабочим днем). Дата окончания последнего купонного периода по облигациям - 30.04.2009 г.

Расчет купонного дохода производится путем его начисления на номинал облигации за купонный период, определенный в соответствии с вышеуказанными правилами, по процентной ставке, равной действующей ставке рефинансирования Национального банка Республики Беларусь с учетом его изменения плюс 1,5 (Один целый пять десятых) процентного пункта.

Купонный доход рассчитывается по следующей формуле:

$$НКД = (K1 \cdot H^1 \cdot t1 + K2 \cdot H^2 \cdot t2 + \dots + Kn \cdot H^n \cdot tn) / (365(366) \cdot 100)$$

где:
НКД - купонный доход;
t1, t2, tn - количество дней соответствующей части купонного периода, в пределах которой действующая ставка рефинансирования Национального банка Республики Беларусь была неизменной. При этом сумма t1 + t2 + + tn должна быть равна количеству дней в соответствующем купонном периоде;

K1, K2, Kn - процентная ставка по купону (процентов годовых) за соответствующую часть периода начисления купонного дохода, в пределах которой действующая ставка рефинансирования Национального банка Республики Беларусь была неизменной, равная действующей ставке рефинансирования Национального банка Республики Беларусь плюс 1,5 (Один целый пять десятых) процентного пункта;

N - номинальная стоимость облигации.

Расчет суммы купонного дохода по облигациям осуществляется исходя из фактического количества дней в году (365 или 366), проценты начисляются за каждый календарный день года.

Расчет купонного дохода производится по каждой облигации с округлением в соответствии с Правилами начисления процентов в банках Республики Беларусь, утвержденными постановлением Совета директоров Национального банка Республики Беларусь 29.12.2000 г. № 31.3г.

Выплата части купонного дохода не производится.

14. Порядок выпуска облигаций в период их обращения
АСБ «Беларусбанк» обязуется осуществлять досрочный

выкуп облигаций у любого их владельца одновременно с выплатой дохода за первый, второй, четвертый или шестой купонные периоды в следующие даты: 01.08.2007г., 01.11.2007г., 01.05.2008 г., 01.11.2008 г.

Выкуп облигаций осуществляется по цене, равной номинальной стоимости облигации. Выкуп облигаций осуществляется АСБ «Беларусбанк» в соответствии с правилами Секции Фондового рынка ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа».

В случае, если дата досрочного выкупа выпадает на нерабочий день, досрочный выкуп осуществляется в первый рабочий день, следующий за нерабочим днем, по цене равной номинальной стоимости. Проценты на сумму досрочного выкупа за указанные нерабочие дни не начисляются и не выплачиваются.

Для осуществления досрочного выкупа владелец облигации - юридическое лицо должно подать в АСБ «Беларусбанк» заявление о намерении осуществить такую продажу, которое должно содержать:

- наименование владельца облигаций;
- наименование ценной бумаги;
- количество облигаций, предложенных к досрочному выкупу;
- согласие с условиями досрочного выкупа, которые изложены в зарегистрированном проспекте эмиссии облигаций;
- юридический адрес и контактные телефоны заявителя;
- подпись уполномоченного лица.

В случае если для осуществления досрочного выкупа владельцу облигаций необходимо принятие решения соответствующего органа или получение согласования, или получение разрешения, владелец выкупаемых облигаций обязан заблаговременно принять (получить) данное решение (согласование, разрешение).

Для осуществления досрочного выкупа владелец облигации - физическое лицо должно подать в АСБ «Беларусбанк» заявление о намерении осуществить такую продажу, которое должно содержать:

- Ф.